

**Załącznik nr 2  
do UCHWAŁY Nr 253/5135/16  
Zarządu Województwa Podkarpackiego  
w Rzeszowie  
z dnia 28 grudnia 2016r.**

**PROCEDURA  
ROZLICZANIA  
PODATKU VAT  
WOJEWÓDZTWA  
PODKARPACKIEGO**

## SPIS TREŚCI

I. DEFINICJE GŁÓWNYCH POJĘĆ .....	4
II. OGÓLNE ZASADY ROZLICZANIA PODATKU VAT .....	6
III. ZASADY ROZLICZANIA TRANSAKCJI SPRZEDAŻOWYCH .....	7
1) Zasady ogólne .....	7
2) Sprzedaż towarów używanych .....	9
3) Użytkowanie wieczyste gruntu .....	10
4) Refakturowanie usług (również refakturowanie mediów) .....	11
5) Sprzedaż drewna .....	13
6) Usługi szkoleniowe .....	13
7) sprzedaż usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele użytkowe .....	14
8) Sprzedaż usług korzystania z obiektów sportowych .....	15
9) Sprzedaż usług najmu składników majątkowych będących ruchomościami .....	16
10) Sprzedaż posiłków .....	17
11) Sprzedaż usług zakwaterowania .....	19
12) Opłata za parkowanie .....	19
13) Sprzedaż gruntów .....	20
14) Dzierżawa gruntu .....	21
15) Usługi kosmetyczne, masaże .....	22
16) Dzierżawa pojazdów szynowych .....	23
17) Usługi ksero .....	23
18) Organizacja wydarzeń promocyjnych oraz objazdów studyjnych dziennikarzy zagranicznych .....	24
19) Prowizja od usługi ubezpieczeniowej .....	25
20) Sprzedaż towarów wykonywanych w ramach pracowni przedmiotowych sprzedawane osobom fizycznym, np. stroiki Bożonarodzeniowe w Medyczno-Społecznym Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Jaśle .....	25
21) Dzierżawa (najem) powierzchni na cele komercyjne .....	26
22) Opłaty wynikające z ustawy o bibliotekach (za wydanie karty bibliotecznej, usługi bibliograficzne, informacyjne) .....	27
23) Sprzedaż czasopism .....	28
24) Zamiana nieruchomości .....	28
25) Sprzedaż budynków i lokali .....	30
26) odszkodowanie wynikające z przeniesienia prawa własności z nakazu organu władzy publicznej .....	31
27) Wadium .....	31
28) Aport nieruchomości do spółki kapitałowej .....	33

29) Sprzedaż budynków przeznaczonych do rozbiórki.....	34
30) Sprzedaż nieruchomości na raty .....	35
31) Wypożyczenia międzybiblioteczne .....	36
IV.ODWROTNE OBCIĄŻENIE W ODNIESIENIU DO TRANSAKCJI KRAJOWYCH I IMPORTU USŁUG .....	38
V. NIEODPŁATNE CZYNNOŚCI .....	41
VI. ZASADY ROZLICZANIA TRANSAKCJI ZAKUPOWYCH .....	42
2) Odliczenie podatku naliczonego – bezpośrednia alokacja .....	42
3) Proporcjonalne odliczenie podatku naliczonego – pre-współczynnik struktury sprzedaży (pre-WSS) .....	42
4) Proporcjonalne odliczenie podatku naliczonego – współczynnik struktury sprzedaży (WSS) .....	43
5) Odliczanie podatku VAT naliczonego związanego z zakupem pojazdów samochodowych i towarów i usług związanych z ich eksploatacją.....	44
6) Terminy odliczania podatku VAT naliczonego.....	44
VII. KOREKTA WIELOLETNIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH.....	45
1) Faktury .....	46
2) Faktury korygujące.....	47
3) Noty korygujące.....	48
4) Duplikaty faktur.....	49
5) Faktura wewnętrzna.....	49
7) Kasy fiskalne .....	51
IX. CZYNNOŚCI POZOSTAJĄCE POZA ZAKRESEM USTAWY O VAT .....	52
1) Czynności wewnętrzne JST.....	52
2) Opłaty za wydanie duplikatów świadectw i legitymacji.....	52
3) Odsetki bankowe .....	52
4) Dotacje i subwencje .....	53

## I. DEFINICJE GŁÓWNYCH POJĘĆ

**Faktura** – dokument w formie papierowej lub w formie elektronicznej wystawiony przez podatnika i otrzymany przez podatnika VAT dokumentujący transakcję objętą zakresem ustawy o VAT;

**Jednostki organizacyjne** – rozumie się przez to wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej Województwa Podkarpackiego;

**JST** – jednostka samorządu terytorialnego;

**Kasa fiskalna** – kasa rejestrująca w rozumieniu przepisów ustawy o VAT;

**Kodeks Karny Skarbowy** – ustawa z dnia 10 września 1999 r. Kodeks Karny Skarbowy (Dz. U. z 2013 r. poz. 186 j.t., z późn. zm);

**Konsument** – co do zasady jest to osoba fizyczna nabywająca dane świadczenia, które nie są przez nią wykorzystywane do działalności gospodarczej;

**Podatek VAT** – podatek od towarów i usług;

**Podatnik** – jednostka samorządu terytorialnego w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej;

**Pojazdy samochodowe** – pojazdy samochodowe w rozumieniu przepisów o ruchu drogowym o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 tony;

**Rozporządzenie w sprawie obniżenia stawki podatku VAT** - Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2013 r. w sprawie towarów i usług, dla których obniża się stawkę podatku od towarów i usług, oraz warunków stosowania stawek obniżonych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1050);

**Rozporządzenie preWSS** - Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu określania zakresu wykorzystywania nabywanych towarów i usług do celów działalności gospodarczej w przypadku niektórych podatników (Dz. U. z 2015 r., poz. 2193);

**Rozporządzenie w sprawie zwolnień od podatku VAT** – Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie zwolnień od podatku od towarów i usług oraz warunków stosowania tych zwolnień z dnia 20 grudnia 2013 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 736 j.t.);

**Rozporządzenie w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji** - Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 listopada 2014 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących (Dz. U. z 2016 r. poz. 1215 j.t.);

**Sprzedaż** – odpłatna dostawa towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju, eksport towarów oraz wewnątrzwspólnotową dostawę towarów;

**Towary** – rzeczy oraz ich części, a także wszelkie postacie energii;

**Towary używane** – nabyte przez podatnika ruchomości, które były wykorzystywane do prowadzonej przez niego działalności;

**Urząd** – Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie;

**Urząd skarbowy** – urząd skarbowy, przy pomocy którego właściwy dla podatnika naczelnik urzędu skarbowego wykonuje swoje zadania;

**Ustawa o finansach publicznych** – ustawa z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych; (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 j.t.)

**Ustawa o pomocy społecznej** – ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 j.t., z późn. zm.);

**Ustawa o rachunkowości** – ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 j.t., z późn. zm.);

**Ustawa o samorządzie województwa** - ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 486 j.t., z późn. zm.);

**Ustawa o systemie oświaty** – ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 j.t., z późn. zm.);

**Ustawa o VAT** – ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2016 r. poz. 710 j.t., z późn. zm.);

**WNiP** – wartości niematerialne i prawne;

**Zwolnienie podmiotowe** – zwalnia się od podatku sprzedaż dokonywaną przez podatników, u których wartość sprzedaży nie przekroczyła łącznie w poprzednim roku podatkowym kwoty 200 000 zł. Do wartości sprzedaży nie wlicza się kwoty podatku.

## **II. OGÓLNE ZASADY ROZLICZANIA PODATKU VAT**

- 1) Jednostka organizacyjna samodzielnie prowadzi rozliczenia podatku VAT, a po zakończeniu każdego okresu rozliczeniowego przesyła do Urzędu w wersji elektronicznej rejestry sprzedaży i zakupów oraz w wersji papierowej deklarację VAT-7.
- 2) Rejestry i deklaracje, o których mowa w pkt 1), są sporządzane przez wyznaczonego pracownika jednostki organizacyjnej Województwa Podkarpackiego
- 3) Departament Budżetu i Finansów Urzędu prowadzi rejestry sprzedaży i zakupów w ramach Urzędu obsługującego Województwo Podkarpackie oraz sporządza deklarację VAT-7 częściową dla Urzędu oraz deklarację VAT-7 dla Województwa Podkarpackiego.
- 4) Przykładowe strumienie przychodowe występujące w Urzędzie i jednostkach organizacyjnych są zawarte w załączniku nr 1 do niniejszej Procedury.
- 5) Procedura wymaga bieżącej aktualizacji na gruncie obowiązujących regulacji dotyczących podatku VAT. Odpowiedzialność za wspomnianą aktualizację procedury spoczywa na Skarbniku Województwa.
- 6) W sytuacji pojawienia się jakichkolwiek wątpliwości w zakresie rozliczania podatku VAT pracownicy jednostek organizacyjnych, o których mowa w pkt 2), zobowiązani są do kontaktu ze wskazanym pracownikiem Departament Budżetu i Finansów Urzędu.

### III. ZASADY ROZLICZANIA TRANSAKCJI SPRZEDAŻOWYCH

#### 1) Zasady ogólne

##### Podstawa opodatkowania

Zgodnie z zasadą ogólną uregulowaną w art. 29a ustawy o VAT podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą dokonujący dostawy towarów lub usługodawca otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od nabywcy, usługobiorcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę towarów dostarczanych lub usług świadczonych przez podatnika.

##### Obowiązek podatkowy – zasada ogólna

Zgodnie z art. 19a ust. 1 i 2 ustawy o VAT, obowiązek podatkowy, co do zasady, powstaje z chwilą dokonania dostawy towarów lub wykonania usługi. W odniesieniu do przyjmowanych częściowo usług, usługę uznaje się również za wykonaną, w przypadku wykonania części usługi, dla której to części określono zapłatę.

##### Obowiązek podatkowy przy usługach ciągłych

Zgodnie z art. 19a ust. 3 ustawy o VAT usługę, dla której w związku z jej świadczeniem ustalane są następujące po sobie terminy płatności lub rozliczeń (*umowy długoterminowe – komentarz własny*), uznaje się za wykonaną z upływem każdego okresu, do którego odnoszą się te płatności lub rozliczenia, do momentu zakończenia świadczenia tej usługi.

Usługę świadczoną w sposób ciągły przez okres dłuższy niż rok, dla której w związku z jej świadczeniem w danym roku nie upływają terminy płatności lub rozliczeń, uznaje się za wykonaną z upływem każdego roku podatkowego, do momentu zakończenia świadczenia tej usługi. Z zastrzeżeniem, że obowiązek podatkowy w przypadku tych usług powstaje po zakończeniu danego okresu rozliczeniowego, jednak nie później niż raz w roku, w przypadku usług, które świadczone są przez okres dłuższy niż jeden rok.

##### Obowiązek podatkowy w przypadku zaliczek

Jeżeli przed dokonaniem dostawy towaru lub wykonaniem usługi otrzymano całość lub część zapłaty, w szczególności: przedpłatę, zaliczkę, zadatek, ratę, wkład budowlany lub mieszkaniowy przed ustanowieniem spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego lub lokalu o innym przeznaczeniu, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą jej otrzymania w odniesieniu do otrzymanej kwoty (art. 19a ust. 8 ustawy o VAT). Powyższe nie ma jednak zastosowania w stosunku do art. 19a ust. 5 pkt 4 ustawy o VAT (m.in. dostawa energii, usługi telekomunikacyjne, najem, dzierżawa, obsługa prawna, ochrona osób).

##### Obowiązek podatkowy – zasada szczególna

W przypadku dokonywania sprzedaży na rzecz podatników VAT obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wystawienia faktury z tytułu:

- dostaw energii elektrycznej, ciepłej lub chłodniczej oraz gazu przewodowego,

- świadczenia usług: telekomunikacyjnych, najmu, dzierżawy, leasingu lub usług o podobnym charakterze, ochrony osób oraz usług ochrony, dozoru i przechowywania mienia, stałej obsługi prawnej i biurowej,
- dystrybucji energii elektrycznej, ciepłej lub chłodniczej oraz gazu przewodowego.

W przypadku dostaw energii oraz wyżej wymienionych usług, jeżeli podatnik nie wystawił faktury lub wystawił ją z opóźnieniem, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą upływu terminów wystawienia faktury określonych w art. 106i ust. 3 i 4, a w przypadku gdy nie określono takiego terminu - z chwilą upływu terminu płatności.

W przypadku sprzedaży na rzecz podmiotów niebędących podatnikami VAT (np. osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej), w stosunku do których nie ma obowiązku wystawienia faktury, obowiązek podatkowy powstaje w dniu upływu terminu płatności za ww. świadczenia.

### **Dokumentowania transakcji za pomocą faktury**

Podatnik jest obowiązany wystawić fakturę dokumentującą sprzedaż, a także dostawę towarów i świadczenie usług dokonywane przez niego na rzecz innego podatnika podatku, podatku od wartości dodanej lub podatku o podobnym charakterze lub na rzecz osoby prawnej niebędącej podatnikiem. (art. 106b ust. 1 ustawy o VAT).

Podatnik nie jest obowiązany do wystawienia faktury w odniesieniu do sprzedaży zwolnionej od podatku VAT (art. 106b ust. 2 ustawy o VAT). Niemniej, transakcje te powinny zostać ujęte w rejestrze sprzedaży.

### **Wystawianie faktury na żądanie nabywcy**

Obligatoryjnie należy wystawić fakturę przy sprzedaży towarów lub świadczeniu usług na żądanie nabywcy, gdy zażąda on tego w terminie trzech miesięcy od zakończenia miesiąca, w którym uiszczył częściową lub całkowitą kwotę za towar lub usługę (art. 106b ust. 3 ustawy o VAT).

### **Dokumentowanie transakcji za pomocą kasy fiskalnej**

Podatnicy dokonujący sprzedaży na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych są obowiązani prowadzić ewidencję obrotu i kwot podatku należnego przy zastosowaniu kasy fiskalnej (art. 111 ustawy o VAT).

### **Dokumentowanie dostawy towarów w systemie wysyłkowym na rzecz osób fizycznych w przypadku płatności bezgotówkowej**

Ze zwolnienia z obowiązku ewidencjonowania sprzedaży za pomocą kasy fiskalnej korzysta dostawa towarów w systemie wysyłkowym (pocztą lub przesyłkami kurierskimi), jeżeli dostawca towaru otrzyma w całości zapłatę za wykonaną czynność za pośrednictwem poczty lub banku (na rachunek bankowy podatnika), a z ewidencji i dowodów dokumentujących zapłatę jednoznacznie wynika, jakiej konkretnie czynności dotyczyła i na czym rzecz została dokonana (dane nabywcy, w tym jego adres), (poz. 38 Załącznika do Rozporządzenia w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji).



## **Dokumentowanie świadczenia usług na rzecz osób fizycznych w przypadku płatności bezgotówkowej**

Ze zwolnienia z obowiązku ewidencjonowania sprzedaży za pomocą kasy fiskalnej korzysta świadczenie usług na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych, jeżeli świadczący usługę otrzyma w całości zapłatę za wykonaną czynność za pośrednictwem poczty lub banku (na rachunek bankowy podatnika) a z ewidencji i dowodów dokumentujących zapłatę jednoznacznie wynika, jakiej konkretnie czynności dotyczyła (poz. 39 Załącznika do Rozporządzenia w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji).

## **2) Sprzedaż towarów używanych**

**Przykładowe transakcje:** sprzedaż składników majątkowych, sprzedaż używanych samochodów, sprzedaż sprzętu pochodzącego z likwidacji, sprzedaż elementów wyposażenia

### Stawka podatku VAT

W przypadku towarów używanych, w stosunku do których przysługiwało prawo do odliczenia podatku VAT (choćby w części) tj. wspomniane towary były wykorzystywane do czynności opodatkowanych stawką podatku VAT, zwolnionych bądź tzw. czynności mieszanych<sup>1</sup> to sprzedaż taka winna być opodatkowana z zastosowaniem właściwej stawki podatku VAT.

Wyjątek stanowi sytuacja, gdy towar używany był wykorzystywany jedynie do czynności zwolnionych od podatku VAT, a tym samym nie przysługiwało prawo do jego odliczenia to sprzedaż takiego towaru zgodnie z art. 43 ust. 1 pkt 2 ustawy o VAT korzysta ze zwolnienia od podatku VAT.

### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą dokonujący dostawy towarów otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od nabywcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę towarów dostarczanych przez podatnika.

### Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą dokonania dostawy towarów.

W sytuacji zapłaty częściowej lub całkowitej przed wydaniem towaru nabywcy obowiązek podatkowy zgodnie z zasadą ogólną dotyczącą zaliczek.

### Dokumentowanie za pomocą faktury lub kasy fiskalnej

- Faktura

Przy sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT należy udokumentować transakcję za pomocą wystawienia faktury w terminie do 15-tego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła sprzedaż, jednak nie wcześniej niż trzydziestego dnia przez

---

<sup>1</sup> Czynności mieszane to czynności:

a) zwolnione z opodatkowania i opodatkowane;

b) niepodlegające opodatkowaniu i opodatkowane;

c) niepodlegające opodatkowaniu, zwolnione z opodatkowania i opodatkowane;

dokonaniem dostawy towaru (również nie wcześniej niż trzydziestego dnia przed otrzymaniem, przed dokonaniem dostawy towaru, całości lub części zapłaty).

Ponadto, w sytuacji zastosowania zwolnienia od podatku VAT nie ma obowiązku wystawienia faktury.

Obligatoryjnie należy wystawić fakturę przy sprzedaży świadczeń na żądanie nabywcy, gdy zażąda on tego w terminie trzech miesięcy, od końca miesiąca, w którym dostarczono towar bądź otrzymano część lub całość zapłaty za towar.

Obowiązkowe jest wskazanie podstawy prawnej, która przewiduje możliwość zastosowania zwolnienia w stosunku do danej transakcji. W przypadku omawianej transakcji będzie to art. 43 ust. 1 pkt 2 ustawy o VAT

- Kasa fiskalna – w przypadku braku możliwości zastosowania zwolnienia z ewidencjonowania dotyczącego jednostek organizacyjnych

W sytuacji sprzedaży towarów używanych za gotówkę na rzecz konsumentów należy udokumentować wpłaty za pomocą kasy fiskalnej.

Wyjątkowo, istnieje możliwość niedokumentowania wspomnianej transakcji za pomocą kasy fiskalnej, jeżeli dany towar zostanie przesłany pocztą lub przesyłkami kurierskimi, a płatność zostanie dokonana w formie przelewu (zastosowanie znajdują zasady ogólne dotyczące dostawy towarów w systemie wysyłkowym).

Dostawa niektórych towarów, niezależnie od formy płatności, zawsze musi być zaewidencjonowana przy zastosowaniu kasy fiskalnej. Są to m.in. sprzęt fotograficzny, telewizyjny, radiowy, itp. (szczegółowy wykaz wspomnianych towarów znajduje się w §4 Rozporządzenia w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji).

### **3) Użytkowanie wieczyste gruntu**

**Wyjątki:** Oddanie gruntu w użytkowanie wieczyste na podstawie art. 43 ust 1 pkt 9 – 10a ustawy o VAT jest zwolnione od podatku VAT, gdy użytkowanie wieczyste będzie dotyczyło terenów niezabudowanych innych niż tereny budowlane oraz budynków, budowli lub ich części, z wyjątkiem, gdy odbywa się w ramach pierwszego zasiedlenia lub przed nim bądź w okresie krótszym niż 2 lata od pierwszego zasiedlenia. Ponadto, ze zwolnienia od podatku VAT można skorzystać, gdy użytkowanie wieczyste będzie dotyczyło budynków, budowli lub ich części, w stosunku do których nie przysługiwało prawo do odliczenia podatku VAT.

#### Stawka podatku VAT

Co do zasady, użytkowanie wieczyste gruntu opodatkowane jest stawką 23%.

Jeśli oddanie do użytkowania w wieczyste użytkowanie nastąpiło przed 01.05.2004 to było poza VAT, natomiast stawka 22% od 01.05.2004 do 31.12.2010 jeśli oddanie w wieczyste użytkowanie miało miejsce w tym okresie

Zgodnie jednak z art. 41 ust. 12 w zw. z art. 41 ust. 2 w zw. z art. 146a 2 ustawy o VAT, stawka 8% znajdzie zastosowanie do użytkowania wieczystego obiektów budowlanych lub ich części zaliczonych do budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym.

### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą dokonujący dostawy towarów otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od nabywcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę towarów dostarczanych przez podatnika.

Oddanie w użytkowanie wieczyste gruntu, dokonywane z równoczesną dostawą budynków lub budowli trwale z gruntem związanych albo części takich budynków lub budowli spowoduje konieczność wyodrębnienia wartości gruntu.

### Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy w przypadku użytkowania wieczystego będzie powstawał z końcem okresu, do którego odnoszą się płatności. Jeżeli jednak przed końcem danego roku otrzymano całość lub część opłaty rocznej, obowiązek podatkowy będzie powstawał z chwilą jej otrzymania w odniesieniu do otrzymanej kwoty.

### Dokumentowanie za pomocą faktury lub kasy fiskalnej

- Faktura

Obowiązek wystawienia faktury powstaje w sytuacji sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT.

Fakturę wystawić należy nie później niż do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu wykonania usługi, jednakże nie wcześniej niż trzydziestego dnia przed wykonaniem usługi (również nie wcześniej niż trzydziestego dnia przed otrzymaniem, przed wykonaniem usługi, całości lub części zapłaty).

W przypadku usługi zwolnionej od podatku VAT podatnik może wystawić fakturę.

Ze względu na zwolnienie od podatku VAT obowiązkowe jest wskazanie podstawy prawnej, która przewiduje możliwość zastosowania zwolnienia w stosunku do danej transakcji.

Ustanowienie użytkowania wieczystego jest zwolnione z obowiązku ewidencji za pomocą kasy fiskalnej na podstawie Rozporządzenia w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji. Transakcję można udokumentować np. rachunkiem i zaewidencjonować VAT należny.

## **4) Refakturowanie usług (również refakturowanie mediów)**

### Stawka podatku VAT

Odsprzedaży nabytych we własnym imieniu, lecz na rzecz innego podmiotu usług dokonuje się z zastosowaniem właściwej dla danego towaru/danej usługi stawki podatku VAT bądź zwolnienia od podatku VAT.

W przypadku związanego z najmem lokalu refakturowaniem mediów, które są nabywane w imieniu własnym, ale na rzecz innych podmiotów, zastosowanie znajdzie właściwa stawka podatku VAT, tj. taka, jaka została zastosowana przy ich nabyciu.

Wyjątkiem jest sytuacja, kiedy rozliczenie mediów jest nierozdzielnie związane z usługą najmu. Oznacza to np. sytuację, kiedy dany lokal nie jest wyposażony w odrębny licznik, a opłata jest rozliczana za pomocą ryczałtu lub odgórnie ustalonego udziału w kosztach. Jedynie w takich przypadkach w stosunku do refaktur mediów istnieje możliwość zastosowania stawki właściwej dla głównej usługi, jaką jest usługa najmu (tj. lokale mieszkaniowe - zwolnienie od podatku VAT, lokale użytkowe - stawka podstawowa podatku VAT).

#### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą usługodawca otrzymał lub ma otrzymać od usługobiorcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę usług świadczonych przez podatnika.

#### Obowiązek podatkowy

W zakresie obowiązku podatkowego oraz obowiązku wystawiania faktury należy podkreślić, że należy stosować analogiczne zasady, jak te obowiązujące w stosunku do sprzedaży danego rodzaju usługi, tj. zastosowanie mają regulacje z art. 19a-21 ustawy o VAT.

W stosunku do refakturowania mediów, tj. w szczególności:

- energii elektrycznej,
- usług telekomunikacyjnych,
- dostawy wody

obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wystawienia refaktury przez podatnika. W przypadku gdy podatnik nie wystawił faktury lub wystawił ją z opóźnieniem, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą upływu terminu wystawienia faktury (art. 19a ust 7). Fakturę w przypadku refakturowania energii elektrycznej wystawia się nie później niż z upływem terminu płatności (art. 106i ust 3 pkt 4).

W stosunku do refakturowania mediów nie stosuje się zasady ogólnej dotyczącej obowiązku podatkowego w zaliczkach (art. 19a ust. 8 ustawy o VAT).

Dokumentowanie za pomocą kasy fiskalnej – w przypadku braku możliwości zastosowania zwolnienia z ewidencjonowania dotyczącego jednostek organizacyjnych

W przypadku refakturowania usług na rzecz osób fizycznych przy płatności gotówkowej konieczne jest udokumentowanie wspomnianych wpłat za pomocą kasy fiskalnej, co jednak nie ma zastosowania w przypadku refakturowania mediów. Wynika to z załącznika do Rozporządzenia w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji, który stanowi, że zwolnione z obowiązku ewidencjonowania są dostawy towarów lub świadczenie usług, których przedmiotem są m.in. energia elektryczna, usługi związane z dostarczaniem wody, usługi związane z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, usługi związane ze zbieraniem odpadów innych niż niebezpieczne nadających się do recyklingu, itp.

## **5) Sprzedaż drewna**

### Stawka podatku VAT

Co do zasady, dostawa drewna opodatkowana jest stawką podstawową 23%. Jeżeli jednak jest to drewno opałowe, to zgodnie z art. 41 ust. 2 w zw. z art. 146a poz. 18 załącznika nr 3 do ustawy o VAT, zastosowanie znajdzie stawka 8%.

### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą dokonujący dostawy towarów otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od nabywcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę towarów dostarczanych przez podatnika.

### Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą dokonania dostawy towarów. W przypadku dokonania przedpłaty, zaliczki czy zadatku, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą ich otrzymania w odniesieniu do otrzymanej kwoty.

### Dokumentowanie za pomocą faktury lub kasy fiskalnej

- Faktura

Obowiązek wystawienia faktury powstaje w sytuacji wykonania usługi na rzecz innego podatnika podatku VAT.

Fakturę wystawić należy nie później niż do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu wykonania usługi.

Faktura nie może być wystawiona wcześniej niż na trzydzieści dni przed wykonaniem usługi (również nie wcześniej niż trzydziestego dnia przed otrzymaniem, przed wykonaniem usługi, całości lub części zapłaty).

- Kasa fiskalna – w przypadku braku możliwości zastosowania zwolnienia z ewidencjonowania dotyczącego jednostek organizacyjnych

W przypadku sprzedaży na rzecz osób fizycznych należy udokumentować transakcję za pomocą kasy fiskalnej.

## **6) Usługi szkoleniowe**

### Stawka podatku VAT

Usługi szkoleniowe świadczone m.in. przez Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie oraz świadczone przez Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego Ustawicznego w Stalowej Woli są zwolnione od podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 29 lit. a ustawy o VAT.

### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą usługodawca otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od usługobiorcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę usług świadczonych przez podatnika.

### Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy w przypadku usługi szkoleniowej powstaje w momencie wykonania usługi.

W przypadku dokonania przedpłaty, zaliczki czy zadatku, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą ich otrzymania w odniesieniu do otrzymanej kwoty.

### Dokumentowanie za pomocą faktury lub kasy fiskalnej

- Faktura

W przypadku usługi zwolnionej od podatku VAT podatnik może wystawić fakturę.

Ze względu na zwolnienie od podatku VAT w przypadku wystawienia faktury obowiązkowe jest wskazanie podstawy prawnej, która przewiduje możliwość zastosowania zwolnienia w stosunku do danej transakcji.

Obligatoryjnie należy wystawić fakturę na żądanie nabywcy, gdy zażąda on tego w terminie trzech miesięcy od końca miesiąca, w którym wykonano usługę bądź otrzymano całość lub część zapłaty za tę usługę.

- Kasa fiskalna – w przypadku braku możliwości zastosowania zwolnienia z ewidencjonowania dotyczącego jednostek organizacyjnych

W przypadku sprzedaży na rzecz osób fizycznych przedmiotowe usługi podlegają zwolnieniu z obowiązku ewidencjonowania za pomocą kasy fiskalnej.

## **7) Sprzedaż usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele użytkowe**

**Przykładowe transakcje:** najem sali wykładowych, pomieszczeń służących wykonywaniu działalności gospodarczej, najem garaży.

**Wyjątek:** najem i dzierżawa nieruchomości na cele mieszkalne, udostępnienie obiektów sportowych w celach rekreacyjnych (omówione dalej).

### Stawka podatku VAT

Co do zasady, usługi najmu lub dzierżawy nieruchomości na cele użytkowe powinny być opodatkowane stawką podstawową podatku VAT (obecnie 23%).

W przypadku najmu obiektów sportowych (lub ich części) na cele komercyjne (tj. najem nie na cele związane ze sportem) należy zastosować stawkę podstawową podatku VAT (obecnie 23%) zgodnie art. 41 ust. 1 w związku z art. 146a pkt 1 ustawy o VAT. Zagadnienie to zostało szerzej opisane poniżej w pkt 8) Sprzedaż usług korzystania z obiektów sportowych.

Wyjątek od zasady ogólnej dotyczy dzierżawy gruntów przeznaczonych na cele rolnicze, które są zwolnione od podatku VAT na mocy § 3 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia w sprawie zwolnień od podatku VAT.

### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą usługodawca otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od usługobiorcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę usług świadczonych przez podatnika.

### Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy w przypadku najmu lub dzierżawy nieruchomości powstaje z chwilą wystawienia faktury, jednak nie później niż z chwilą upływu terminu płatności za tę usługę określony w umowie.

Nie stosuje się zasady ogólnej dotyczącej obowiązku podatkowego w zaliczkach.

W przypadku świadczenia usług najmu/dzierżawy nieruchomości na cele użytkowe na rzecz osoby fizycznej obowiązek podatkowy powstaje z chwilą upływu terminu płatności, a w przypadku nieokreślenia terminu w chwili faktycznego dokonania płatności.

### Dokumentowanie za pomocą faktury lub kasy fiskalnej

- Faktura

Obowiązek wystawienia faktury powstaje w sytuacji sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT.

Fakturę wystawić należy nie później niż do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu wykonania usługi, jednakże nie wcześniej niż trzydziestego dnia przed wykonaniem usługi (również nie wcześniej niż trzydziestego dnia przed otrzymaniem, przed wykonaniem usługi, całości lub części zapłaty).

W przypadku usług zwolnionych z podatku VAT, opisanych powyżej, podatek może wystawić fakturę (wskazując na podstawę zwolnienia, tj. § 3 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia w sprawie zwolnień od podatku VAT). Ze względu na zastosowanie zwolnienia od podatku VAT wystawienie faktury nie jest obowiązkowe. Niemniej, transakcje te powinny zostać ujęte w rejestrze sprzedaży.

W przypadku sprzedaży na rzecz konsumentów można skorzystać ze zwolnienia z obowiązku dokumentowania transakcji za pomocą kasy fiskalnej (poz. 26 Załącznika do Rozporządzenia w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji).

## **8) Sprzedaż usług korzystania z obiektów sportowych**

**Przykładowe transakcje:** udostępnienie sali gimnastycznej dla celów rekreacyjnych lub sportowych

### Stawka podatku VAT

Odpłatne udostępnianie sali gimnastycznej jako usługi związane z działalnością obiektów sportowych (cele sportowe lub rekreacyjne) i niesłużące celom komercyjnym, na gruncie art. 41 ust. 2 w związku z art. 146a pkt 2 oraz poz. 179 załącznika nr 3 do ustawy o VAT, podlegają opodatkowaniu według stawki obniżonej podatku VAT (obecnie 8%).

Natomiast, udostępnianie sali gimnastycznej podmiotom, które będą wykorzystywały je do szeroko rozumianych celów komercyjnych (np. najem budynku) należy opodatkować stawką podstawową podatku VAT (obecnie 23%).

### Podstawa opodatkowania

Podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą usługodawca otrzymał lub ma otrzymać od usługobiorcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami,

subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę usług świadczonych przez podatnika.

#### Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wykonania usługi.

W zakresie zaliczek i usług ciągłych zastosowanie mają zasady ogólne.

#### Dokumentowanie za pomocą faktury lub kasy fiskalnej

- Faktura

Obowiązek wystawienia faktury powstaje w sytuacji sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT.

Fakturę wystawić należy nie później niż do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu wykonania usługi. Faktura nie może być wystawiona wcześniej niż na trzydzieści dni przed wykonaniem usługi (również nie wcześniej niż trzydziestego dnia przed otrzymaniem, przed wykonaniem usługi, całości lub części zapłaty).

- Kasa fiskalna – w przypadku braku możliwości zastosowania zwolnienia z ewidencjonowania dotyczącego jednostek organizacyjnych

W przypadku sprzedaży na rzecz konsumentów należy udokumentować transakcję za pomocą kasy fiskalnej. Ewentualnie, w przypadku sprzedaży za pośrednictwem Internetu można skorzystać ze zwolnienia z obowiązku dokumentowania transakcji za pomocą kasy fiskalnej (poz. 39 Załącznika do Rozporządzenia w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji).

### **9) Sprzedaż usług najmu składników majątkowych będących ruchomościami**

**Przykładowe transakcje:** najem kserokopiarki, najem automatu do kawy

#### Stawka podatku VAT

Usługi najmu ruchomości na cele użytkowe powinny być co do zasady opodatkowane stawką podstawową podatku VAT (obecnie 23%).

#### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą usługodawca otrzymał lub ma otrzymać od usługobiorcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę usług świadczonych przez podatnika.

#### Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy w przypadku omawianej transakcji powstaje z chwilą wystawienia faktury, jednak nie później niż z chwilą upływu terminu płatności za tę usługę.

Nie stosuje się zasady ogólnej dotyczącej obowiązku podatkowego w zaliczkach.

W przypadku świadczenia usług najmu składników majątkowych będących ruchomościami na cele użytkowe na rzecz osoby fizycznej obowiązek podatkowy powstaje z chwilą upływu terminu płatności, a w przypadku nieokreślenia terminu w chwili faktycznego dokonania płatności.



## Dokumentowanie za pomocą faktury lub kasy fiskalnej

- Faktura

Obowiązek wystawienia faktury powstaje w sytuacji sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT.

Fakturę wystawić należy nie później niż do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu wykonania usługi, jednakże nie wcześniej niż trzydziestego dnia przed wykonaniem usługi (również nie wcześniej niż trzydziestego dnia przed otrzymaniem, przed wykonaniem usługi, całości lub części zapłaty).

- Kasa fiskalna – w przypadku braku możliwości zastosowania zwolnienia z ewidencjonowania dotyczącego jednostek organizacyjnych

W przypadku sprzedaży na rzecz osób fizycznych należy udokumentować transakcję za pomocą kasy fiskalnej.

## **10) Sprzedaż posiłków**

**Przykładowe transakcje:** sprzedaż posiłków dla uczniów, nauczycieli dydaktycznych, sprzedaż posiłków dla pracowników administracyjnych

### Stawka podatku VAT

Przy transakcji sprzedaży posiłków najpierw należy rozważyć na czyją rzecz są świadczone tego typu usługi oraz przez jakie podmioty te usługi są wykonywane.

W sytuacji sprzedaży posiłków przez żłobki, przedszkola, szkoły, uczelnie, placówki opiekuńczo-wychowawcze na rzecz uczniów, studentów, wychowanków oraz pracowników dydaktycznych zastosowanie ma zwolnienie od podatku VAT.

Sprzedaż wspomnianych posiłków na rzecz osób trzecich (w tym również pracowników administracyjnych) powinno być opodatkowane obniżoną stawką 8% podatku VAT.

W przypadku świadczenia usług cateringowych zastosowanie powinna znaleźć stawka obniżona podatku VAT (obecnie 8%) na gruncie §3 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenie w sprawie obniżenia stawki podatku VAT w związku z pkt 7 załącznika do niniejszego Rozporządzenia jako usługi związane z wyżywieniem.

Powinno zastosować się stawkę podstawową podatku VAT (obecnie 23%) w stosunku do sprzedaży poniższych kategorii produktów:

- 1) napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 1,2%,
- 2) napojów alkoholowych będących mieszaniną piwa i napojów bezalkoholowych, w których zawartość alkoholu przekracza 0,5%,
- 3) napojów, przy przygotowywaniu których jest wykorzystywany napar z kawy lub herbaty, niezależnie od udziału procentowego tego naparu w przygotowywanym napoju,
- 4) napojów bezalkoholowych gazowanych,
- 5) wód mineralnych,
- 6) innych towarów w stanie nieprzetworzonym opodatkowanych stawką, o której mowa w art. 41 ust. 1 ustawy o VAT.

### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą usługodawca otrzymał lub ma otrzymać od usługobiorcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę usług świadczonych przez podatnika.

### Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy w przypadku omawianej transakcji powstaje w momencie wykonania usługi, jednakże w sytuacji płatności za dany okres obowiązek podatkowy powstaje z momentem upływu tego okresu.

W sytuacji zapłaty częściowej lub całkowitej przed dniem sprzedaży posiłków obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania płatności w zakresie wpłaconej części.

### Dokumentowanie za pomocą faktury lub kasy fiskalnej

W przypadku sprzedaży posiłków na rzecz uczniów i nauczycieli nie istnieje obowiązek wystawienia faktury ani zaewidencjonowania transakcji za pomocą kasy fiskalnej ze względu na zwolnienie od podatku VAT wynikające ze ścisłego związku z usługą edukacyjną (art. 43 ust. 1 pkt 26 ustawy o VAT w związku z poz. 46 Załącznika do Rozporządzenia w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji). Nie istnieje również obowiązek wystawienia faktury ani zaewidencjonowania transakcji za pomocą kasy fiskalnej w przypadku sprzedaży na rzecz pracowników administracyjnych z zaznaczeniem, że usługa ta jest opodatkowana stawką 8% podatku VAT.

Sprzedaż posiłków na rzecz osób trzecich, która jest opodatkowana stawką 8% należy zaewidencjonować za pomocą kasy fiskalnej albo faktury VAT.

W przypadku sprzedaży na rzecz uczniów, nauczycieli oraz pracowników administracyjnych istnieje możliwość wystawienia dokumentu księgowego potwierdzającego dokonanie zapłaty z tego tytułu.

Transakcja ta może zostać zaewidencjonowana na kwitariuszu przychodowym. W rejestrze powinny zostać wykazane wszystkie czynności sprzedażowe, chyba że są poza zakresem ustawy o VAT. W przypadku sprzedaży posiłków na rzecz uczniów, nauczycieli – czynność podlega zwolnieniu od podatku VAT (a nie znajduje się poza zakresem ustawy o VAT), a tym samym należy ją zamieścić w rejestrze sprzedaży.

- Faktura

Obligatoryjnie należy wystawić fakturę na żądanie nabywcy, gdy zażąda on tego w terminie trzech miesięcy od momentu wykonania usługi lub zakończenia miesiąca, w którym uiścił częściową lub całkowitą kwotę za posiłek (art. 106b ust. 3 ustawy o VAT).

- Kasa fiskalna – w przypadku braku możliwości zastosowania zwolnienia z ewidencjonowania dotyczącego jednostek organizacyjnych

W przypadku sprzedaży posiłków na rzecz osób fizycznych przy płatności gotówkowej konieczne jest udokumentowanie wpłat za pomocą kasy fiskalnej. Powyższe nie ma zastosowania w przypadku sprzedaży posiłków przez przedszkola, szkoły i placówki opiekuńczo-wychowawcze na rzecz podopiecznych, uczniów, nauczycieli oraz personelu (poz. 46 Załącznika do Rozporządzenia w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia

ewidencji). Oznacza to, że jednostki oświaty w rozumieniu ustawy o oświacie nie są zobowiązane ewidencjonować sprzedaży posiłków na rzecz swych uczniów oraz pracowników dydaktycznych i personelu.

## **11) Sprzedaż usług zakwaterowania**

**Przykładowe transakcje:** noclegi w Podkarpackim Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie, najem obiektów w Zakładowym Obiekcie Socjalnym

### Stawka podatku VAT

Usługi zakwaterowania powinny być opodatkowane stawką obniżoną podatku VAT w wysokości 8%. (poz. 163 załącznika nr 3 do ustawy o VAT).

### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą usługodawca otrzymał lub ma otrzymać od usługobiorcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę usług świadczonych przez podatnika.

### Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy w przypadku omawianej transakcji powstaje w momencie wykonania usługi, jednakże w sytuacji płatności za dany okres obowiązek podatkowy powstaje z momentem upływu tego okresu.

W sytuacji zapłaty częściowej lub całkowitej przed dniem wykonania usługi obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania wspomnianej płatności w zakresie wpłaconej części.

### Dokumentowanie za pomocą faktury lub kasy fiskalnej

- Faktura

Obowiązek wystawienia faktury powstaje w sytuacji sprzedaży usług zakwaterowania na rzecz innego podatnika podatku VAT.

Fakturę wystawić należy nie później niż do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu wykonania usługi, jednakże nie wcześniej niż trzydziestego dnia przed wykonaniem usługi (również nie wcześniej niż trzydziestego dnia przed otrzymaniem, przed wykonaniem usługi, całości lub części zapłaty).

W przypadku sprzedaży usług zakwaterowania na rzecz osób fizycznych nie ma obowiązku dokumentowania wpłat za pomocą kasy fiskalnej (poz. 21 Załącznika do Rozporządzenia w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji).

## **12) Opłata za parkowanie**

**Wyjątek:** opłaty z tytułu parkowania pojazdów na drogach publicznych, zgodnie z art. 15 ust. 6 ustawy o VAT, nie podlegają opodatkowaniu podatkiem VAT.

### Stawka podatku

Usługi parkingowe wykonywane poza drogami publicznymi opodatkowane są stawką podstawową podatku VAT (obecnie 23%).

### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą usługodawca otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od usługobiorcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę usług świadczonych przez podatnika.

### Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wykonania usługi.

W przypadku dokonania przedpłaty, zaliczki czy zadatku, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą ich otrzymania w odniesieniu do otrzymanej kwoty.

### Dokumentowanie za pomocą faktury lub kasy fiskalnej

- Faktura

Obowiązek wystawienia faktury powstaje w sytuacji wykonania usługi na rzecz innego podatnika podatku VAT.

Wspomnianą fakturę wystawić należy nie później niż do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu wykonania usługi, jednakże nie wcześniej niż trzydziestego dnia przed wykonaniem usługi (również nie wcześniej niż trzydziestego dnia przed otrzymaniem, przed wykonaniem usługi, całości lub części zapłaty).

Przy sprzedaży usług parkingowych świadczonych na rzecz osób fizycznych należy zaewidencjonować za pomocą kasy fiskalnej, chyba że usługi świadczone są przy użyciu urządzeń (parkometrów).

## **13) Sprzedaż gruntów**

### Stawka podatku VAT

W przypadku sprzedaży gruntów budowlanych zastosowanie znajdzie stawka podstawowa podatku VAT (obecnie 23%). Natomiast, w przypadku sprzedaży gruntu rolnego będzie możliwe zastosowanie zwolnienia od podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy o VAT

### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą dokonujący dostawy towarów otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od nabywcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę towarów dostarczanych przez podatnika.

### Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą dokonania dostawy gruntu.

W przypadku dokonania przedpłaty, zaliczki czy zadatku, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą ich otrzymania w odniesieniu do otrzymanej kwoty.

## Dokumentowanie

- Faktura

Podatnik dokonuje dokumentacji transakcji za pomocą wystawienia faktury w sytuacji sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT. W przypadku zastosowania zwolnienia od podatku na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy o VAT wystawienie faktury nie jest obowiązkowe. Niemniej, transakcje te powinny zostać ujęte w rejestrze sprzedaży.

Fakturę wystawić należy nie później niż do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu dokonania dostawy budynku, budowli lub ich części, jednakże nie wcześniej niż trzydziestego dnia przed dokonaniem dostawy.

Nie ma obowiązku dokumentowania wskazanych transakcji za pomocą kasy fiskalnej (poz. 36 Załącznika do Rozporządzenia w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji).

### **14) Dzierżawa gruntu**

**Przykładowe transakcje:** opłaty za użytkowanie gruntów Skarbu Państwa pod urzędzeniami melioracji wodnych (umowy cywilno-prawne)

#### Stawka podatku VAT

W przypadku dzierżawy gruntów, co do zasady, zastosowanie znajdzie stawka podstawowa podatku VAT (obecnie 23%). Natomiast, dzierżawa gruntów przeznaczona na cele rolnicze jest zwolniona od opodatkowania podatkiem VAT na podstawie § 3 pkt 2 Rozporządzenia w sprawie zwolnień od podatku VAT.

#### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą usługodawca otrzymał lub ma otrzymać od usługobiorcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę usług świadczonych przez podatnika.

#### Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy w przypadku dzierżawy gruntów na rzecz czynnych podatników VAT powstaje z chwilą wystawienia faktury, nie później jednak niż z chwilą upływu terminu płatności za tę usługę określony w umowie.

Nie stosuje się zasady ogólnej dotyczącej obowiązku podatkowego w zaliczkach.

W przypadku dzierżawy gruntów na rzecz osoby fizycznej obowiązek podatkowy powstaje z chwilą upływu terminu płatności, a w przypadku nieokreślenia terminu w chwili faktycznego dokonania płatności.

## Dokumentacja

- Faktura

Podatnik dokonuje dokumentacji transakcji za pomocą wystawienia faktury w sytuacji dzierżawy na rzecz innego podatnika podatku VAT.

W przypadku zastosowania zwolnienia od podatku na podstawie § 3 pkt 2 Rozporządzenia w sprawie zwolnień od podatku VAT wystawienie faktury nie jest obowiązkowe. Niemniej, transakcje te powinny zostać ujęte w rejestrze sprzedaży.

Fakturę wystawić należy nie później niż do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu wykonania usługi, jednakże nie wcześniej niż trzydziestego dnia przed dokonaniem dostawy.

Dzierżawa gruntów na rzecz osób fizycznych jest zwolniona z obowiązku ewidencji za pomocą kasy fiskalnej na podstawie pozycji 39 Załącznika do Rozporządzenia w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji.

## **15) Usługi kosmetyczne, masaże**

**Przykładowe transakcje:** drobne usługi kosmetyczne, masażu w ramach pracowni przedmiotowych prowadzonych m.in. w Medyczno-Społecznym Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Łańcucie, Jaśle.

### Stawka podatku VAT

W przypadku usług kosmetycznych, co do zasady, zastosowanie znajdzie stawka podstawowa podatku VAT (obecnie 23%).

### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą usługodawca otrzymał lub ma otrzymać od usługobiorcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę usług świadczonych przez podatnika.

### Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wykonania usługi.

W przypadku dokonania przedpłaty, zaliczki czy zadatku, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą ich otrzymania w odniesieniu do otrzymanej kwoty.

### Dokumentowanie za pomocą faktury lub kasy fiskalnej

- Faktura

Obowiązek wystawienia faktury powstaje w sytuacji wykonania usługi na rzecz innego podatnika podatku VAT.

Wspomnianą fakturę wystawić należy nie później niż do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu wykonania usługi, jednakże nie wcześniej niż trzydziestego dnia przed wykonaniem usługi (również nie wcześniej niż trzydziestego dnia przed otrzymaniem, przed wykonaniem usługi, całości lub części zapłaty).

- Kasa fiskalna – w przypadku braku możliwości zastosowania zwolnienia z ewidencjonowania dotyczącego jednostek organizacyjnych

Przy sprzedaży usług kosmetycznych świadczonych na rzecz osób fizycznych należy zaewidencjonować za pomocą kasy fiskalnej.

## **16) Dzierżawa pojazdów szynowych**

### Stawka podatku VAT

Co do zasady, dzierżawa pojazdów szynowych opodatkowana jest stawką podstawową podatku VAT (obecnie 23 %).

### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą usługodawca otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od usługobiorcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę usług świadczonych przez podatnika.

### Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy w przypadku dzierżawy pojazdów szynowych powstaje z chwilą wystawienia faktury, nie później jednak niż z chwilą upływu terminu płatności za tę usługę określony w umowie.

Nie stosuje się zasady ogólnej dotyczącej obowiązku podatkowego w zaliczkach.

### Dokumentowanie za pomocą faktury lub kasy fiskalnej

- Faktura

Podatnik dokonuje dokumentacji transakcji za pomocą wystawienia faktury w sytuacji dzierżawy na rzecz innego podatnika podatku VAT.

Fakturę wystawić należy nie później niż do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu wykonania usługi, jednakże nie wcześniej niż trzydziestego dnia przed dokonaniem dostawy.

## **17) Usługi ksero**

### Stawka podatku VAT

Co do zasady, usługi ksero są opodatkowane stawką podstawową 23%.

Jednakże w przypadku świadczenia przez bibliotekę usług ksero materiałów jedynie z zasobów bibliotecznych, usługa ta będzie zwolniona od podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 33 ustawy o VAT lub na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 26 ustawy o VAT w przypadku usług ściśle związanymi z usługami edukacyjnymi, np. przez Bibliotekę Pedagogiczną w Rzeszowie.

### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą dokonujący dostawy usług otrzymał lub ma otrzymać z tytułu świadczenia usług od nabywcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę usług świadczonych przez podatnika.

### Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wykonania usługi.

W przypadku dokonania przedpłaty, zaliczki czy zadatku, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą ich otrzymania w odniesieniu do otrzymanej kwoty.

#### Dokumentowanie za pomocą faktury lub kasy fiskalnej

- Faktura

Obowiązek wystawienia faktury powstaje w sytuacji wykonania usługi na rzecz innego podatnika podatku VAT.

Fakturę wystawić należy nie później niż do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu wykonania usługi.

Faktura nie może być wystawiona wcześniej niż na trzydzieści dni przed wykonaniem usługi (również nie wcześniej niż trzydziestego dnia przed otrzymaniem, przed wykonaniem usługi, całości lub części zapłaty).

- Kasa fiskalna – w przypadku braku możliwości zastosowania zwolnienia z ewidencjonowania dotyczącego jednostek organizacyjnych

W przypadku świadczenia usług na rzecz osób fizycznych należy udokumentować transakcję za pomocą kasy fiskalnej.

Jednakże, w przypadku korzystania z ksera samoobsługowego (wrzutowe), zastosowanie znajdzie zwolnienie z obowiązku ewidencjonowania za pomocą kasy fiskalnej, na podstawie poz. 41 Załącznika do Rozporządzenia w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji. Niemniej jednak, należy wykazać taką transakcję w rejestrze sprzedaży.

### **18) Organizacja wydarzeń promocyjnych oraz objazdów studyjnych dziennikarzy zagranicznych**

#### Stawka podatku VAT

Usługi organizowania wydarzeń promocyjnych oraz objazdów studyjnych dziennikarzy są opodatkowane stawką podstawową 23%.

#### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą dokonujący dostawy usług otrzymał lub ma otrzymać z tytułu świadczenia usług od nabywcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę usług świadczonych przez podatnika.

#### Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wykonania usługi.

W przypadku dokonania przedpłaty, zaliczki czy zadatku, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą ich otrzymania w odniesieniu do otrzymanej kwoty.

#### Dokumentowanie za pomocą faktury lub kasy fiskalnej

- Faktura

Obowiązek wystawienia faktury powstaje w sytuacji wykonania usługi na rzecz innego podatnika podatku VAT.

Fakturę wystawić należy nie później niż do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu wykonania usługi.



Faktura nie może być wystawiona wcześniej niż na trzydzieści dni przed wykonaniem usługi (również nie wcześniej niż trzydziestego dnia przed otrzymaniem, przed wykonaniem usługi, całości lub części zapłaty).

## **19) Prowizja od usługi ubezpieczeniowej**

**Przykładowe transakcje:** prowizja towarzystw ubezpieczeniowych od grupowego ubezpieczenia uczniów i pracowników m.in. w Medyczno-Społecznym Centrum Kształcenia Zawodowego Ustawicznego w Stalowej Woli

### Stawka podatku VAT

Świadczenie usług pośrednictwa w świadczeniu usług ubezpieczeniowych jest zwolnione od podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 37 ustawy o VAT.

### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą dokonujący dostawy usług otrzymał lub ma otrzymać z tytułu świadczenia usług od nabywcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę usług świadczonych przez podatnika.

### Obowiązek podatkowy

Zgodnie z art. 19a ust. 5 pkt 1 lit. e ustawy o VAT, obowiązek podatkowy z tytułu świadczenia usług pośrednictwa w świadczeniu usługi ubezpieczeniowej powstaje z chwilą otrzymania całości lub części zapłaty.

### Dokumentowanie za pomocą faktury lub kasy fiskalnej

- Faktura

Zgodnie z art. 106b ust. 2 ustawy o VAT, podatnik nie jest zobowiązany do wystawiania faktury w odniesieniu do czynności zwolnionych od podatku VAT.

Niemniej jednak, fakturę należy wystawić na żądanie kontrahenta wskazując podstawę prawną zwolnienia (tj. art. 43 ust. 1 pkt 37 ustawy o VAT)

- Kasa fiskalna

Usługi ubezpieczeniowe (wraz z usługami pośrednictwa) korzystają ze zwolnienia z obowiązku ewidencjonowania za pomocą kasy fiskalnej na podstawie poz. 25 Załącznika do Rozporządzenia w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji.

W rejestrze VAT należy wykazać sprzedaż z zastosowaniem zwolnienia od podatku VAT.

## **20) Sprzedaż towarów wykonywanych w ramach pracowni przedmiotowych sprzedawane osobom fizycznym, np. stroiki Bożonarodzeniowe w Medyczno-Społecznym Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Jaśle**

### Stawka podatku VAT

Sprzedaż towarów wykonywanych w ramach pracowni przedmiotowych są opodatkowane stawką podstawową 23%.

### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą dokonujący dostawy towarów otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od nabywcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę towarów dostarczanych przez podatnika.

### Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą dokonania dostawy towarów.

W przypadku dokonania przedpłaty, zaliczki czy zadatku, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą ich otrzymania w odniesieniu do otrzymanej kwoty.

### Dokumentowanie za pomocą faktury lub kasy fiskalnej

- Faktura

Obowiązek wystawienia faktury powstaje w sytuacji sprzedaży towaru na rzecz innego podatnika podatku VAT.

Fakturę wystawić należy nie później niż do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu wykonania usługi.

Faktura nie może być wystawiona wcześniej niż na trzydzieści dni przed wykonaniem usługi (również nie wcześniej niż trzydziestego dnia przed otrzymaniem, przed wykonaniem usługi, całości lub części zapłaty).

- Kasa fiskalna – w przypadku braku możliwości zastosowania zwolnienia z ewidencjonowania dotyczącego jednostek organizacyjnych

W przypadku sprzedaży na rzecz osób fizycznych należy udokumentować transakcję za pomocą kasy fiskalnej. Transakcję należy wykazać w rejestrze sprzedaży.

## **21) Dzierżawa (najem) powierzchni na cele komercyjne**

**Przykładowe transakcje:** dzierżawa powierzchni zgodnie z umową ze Spółką Hydrogaz w Podkarpackim Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie, dzierżawa placu w pasie drogi w trybie cywilno-prawnym na podstawie umowy na cele komercyjne

### Stawka podatku VAT

Dzierżawa powierzchni opodatkowana jest stawką podstawową podatku VAT (obecnie 23 %).

### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą usługodawca otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od usługobiorcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę usług świadczonych przez podatnika.

### Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy w przypadku najmu powierzchni powstaje z chwilą wystawienia faktury, nie później jednak niż z chwilą upływu terminu płatności.

Nie stosuje się zasady ogólnej dotyczącej obowiązku podatkowego w zaliczkach.

### Dokumentowanie za pomocą faktury lub kasy fiskalnej

- Faktura

Obowiązek wystawienia faktury powstaje w sytuacji sprzedaży towaru na rzecz innego podatnika podatku VAT.

Fakturę wystawić należy nie później niż do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu wykonania usługi.

Faktura nie może być wystawiona wcześniej niż na trzydzieści dni przed wykonaniem usługi (również nie wcześniej niż trzydziestego dnia przed otrzymaniem, przed wykonaniem usługi, całości lub części zapłaty).

### **22) Opłaty wynikające z ustawy o bibliotekach (za wydanie karty bibliotecznej, usługi bibliograficzne, informacyjne)**

#### Stawka podatku VAT

Świadczenie usług bibliotecznych w postaci wydania karty bibliotecznej, usług bibliograficznych oraz informacyjnych jest zwolnione od podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 33 ustawy o VAT (instytucje kultury) lub na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 26 ustawy o VAT w przypadku usług ściśle związanymi z usługami edukacyjnymi świadczonymi, np. przez Bibliotekę Pedagogiczną w Rzeszowie.

**Wyjątek:** opłaty za przetrzymanie książek, kary za upomnienie, kary za zniszczenie książek nie mieszczą się w katalogu czynności opodatkowanych podatkiem VAT, wymienionym w art. 5 ust. 1 ustawy o VAT i tym samym nie podlegają opodatkowaniu podatkiem VAT.

#### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą dokonujący dostawy usług otrzymał lub ma otrzymać z tytułu świadczenia usług od nabywcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę usług świadczonych przez podatnika.

#### Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wykonania usługi.

W przypadku dokonania przedpłaty, zaliczki czy zadatku, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą ich otrzymania w odniesieniu do otrzymanej kwoty.

### Dokumentowanie za pomocą faktury lub kasy fiskalnej

- Faktura

Zgodnie z art. 106b ust. 2 ustawy o VAT, podatnik nie jest zobowiązany do wystawiania faktury w odniesieniu do czynności zwolnionych od podatku VAT.

Niemniej jednak, fakturę należy wystawić na żądanie kontrahenta wskazując podstawę prawną zwolnienia (tj. art. 43 ust. 1 pkt 33 ustawy o VAT lub art. 43 ust. 1 pkt 33 ustawy o VAT)

- Kasa fiskalna – w przypadku braku możliwości zastosowania zwolnienia z ewidencjonowania dotyczącego jednostek organizacyjnych

W przypadku sprzedaży na rzecz osób fizycznych należy udokumentować transakcję za pomocą kasy fiskalnej. Transakcję taką należy wykazać w rejestrze dla celów podatku VAT.

## **23) Sprzedaż czasopism**

### Stawka podatku VAT

Zgodnie z poz. 74 załącznika nr 3 do ustawy o VAT, dostawa czasopism i pozostałych periodyków drukowanych lub na nośnikach (dyskach, taśmach i innych) – wyłącznie czasopisma i periodyki oznaczone stosowanymi na podstawie odrębnych przepisów symbolami ISSN, wytwarzane metodami poligraficznymi, z wyłączeniem wydawnictw, w których nie mniej niż 67% powierzchni jest przeznaczona na nieodpłatne lub odpłatne ogłoszenia handlowe, reklamy lub teksty reklamowe, opodatkowana jest stawką 8 %.

### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą dokonujący dostawy towarów otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od nabywcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę towarów dostarczanych przez podatnika.

### Obowiązek podatkowy

W przypadku dostawy czasopism na rzecz podatnika podatku VAT obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wystawienia faktury.

Przy dostawie czasopism na rzecz osób fizycznych, obowiązek podatkowy powstanie na ogólnych zasadach tj. z chwilą dokonania dostawy.

### Dokumentowanie za pomocą faktury lub kasy fiskalnej

- Faktura

W przypadku dostawy czasopisma na rzecz podatnika podatku VAT fakturę należy wystawić nie później niż 60 dni od dnia wydania towarów, nie wcześniej jednak niż na 30 dni przed dokonaniem dostawy

W przypadku sprzedaży na rzecz osób fizycznych należy udokumentować transakcję za pomocą kasy fiskalnej. Transakcję taką należy wykazać w rejestrze dla celów podatku VAT.

## **24) Zamiana nieruchomości**

W razie zawarcia umowy zamiany obie strony występują jednocześnie w charakterze dostawcy i nabywcy, a zatem mamy do czynienia z dwiema odrębnymi dostawami towarów.

Każda z tych dostaw podlega opodatkowaniu podatkiem VAT w zależności od okoliczności występujących po stronie podmiotów zawierających umowę zamiany.

Może więc zdarzyć się, że jedna z transakcji skorzysta ze zwolnienia od VAT, a w przypadku drugiej zastosowanie znajdzie podstawowa stawka VAT.

### Stawka podatku

Co do zasady, dostawa budynków i lokali jest zwolniona od podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy o VAT.

Niemniej jednak, jeżeli dostawa budynku lub lokali jest dokonywana w ramach pierwszego zasiedlenia lub przed nim bądź pomiędzy pierwszym zasiedleniem a dostawą budynku, budowli lub ich części upłynął okres krótszy niż 2 lata, co do zasady zostanie opodatkowana stawką 23%.

Ponadto, w sytuacji gdy dany budynek lub lokal zaliczony jest do budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym, jego dostawa opodatkowana jest stawką 8%, zgodnie z art. 41 ust. 12 w zw. z art. 41 ust. 2 ustawy o VAT.

### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą dokonujący dostawy towarów otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od nabywcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę towarów dostarczanych przez podatnika.

### Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą dokonania dostawy towarów. W przypadku dokonania przedpłaty, zaliczki czy zadatku, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą ich otrzymania w odniesieniu do otrzymanej kwoty.

### Dokumentowanie za pomocą faktury lub kasy fiskalnej

- Faktura

Zgodnie z art. 106b ust. 2 ustawy o VAT, podatnik nie jest zobowiązany do wystawiania faktury w odniesieniu do czynności zwolnionych od podatku VAT.

Niemniej jednak, fakturę należy wystawić na żądanie kontrahenta wskazując podstawę prawną zwolnienia.

W odniesieniu do czynności opodatkowanych, obowiązek wystawienia faktury powstaje w sytuacji dostawy towarów na rzecz innego podatnika podatku VAT.

Fakturę wystawić należy nie później niż do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu wykonania usługi.

Faktura nie może być wystawiona wcześniej niż na trzydzieści dni przed dokonaniem dostawy towarów (również nie wcześniej niż trzydziestego dnia przed otrzymaniem, przed momentem dostawy towarów, całości lub części zapłaty).

- Kasa fiskalna

Zgodnie z poz. 36 Załącznika do Rozporządzenia Ministra Finansów, dostawa nieruchomości jest zwolniona z obowiązku ewidencjonowania za pomocą kasy fiskalnej.

## **25) Sprzedaż budynków i lokali**

### Stawka podatku VAT

Co do zasady, sprzedaż budynków i lokali jest zwolniona od podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy o VAT.

Niemniej jednak, jeżeli dostawa budynku lub lokali jest dokonywana w ramach pierwszego zasiedlenia lub przed nim bądź pomiędzy pierwszym zasiedleniem a dostawą budynku, budowli lub ich części upłynął okres krótszy niż 2 lata, co do zasady zostanie opodatkowana stawką 23%.

Ponadto, w sytuacji gdy dany budynek lub lokal zaliczony jest do budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym, jego dostawa opodatkowana jest stawką 8%, zgodnie z art. 41 ust. 12 w zw. z art. 41 ust. 2 ustawy o VAT.

### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą dokonujący dostawy towarów otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od nabywcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę towarów dostarczanych przez podatnika.

### Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą dokonania dostawy towarów. W przypadku dokonania przedpłaty, zaliczki czy zadatku, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą ich otrzymania w odniesieniu do otrzymanej kwoty.

### Dokumentowanie za pomocą faktury lub kasy fiskalnej

- Faktura

Zgodnie z art. 106b ust. 2 ustawy o VAT, podatnik nie jest zobowiązany do wystawiania faktury w odniesieniu do czynności zwolnionych od podatku VAT.

Niemniej jednak, fakturę należy wystawić na żądanie kontrahenta wskazując podstawę prawną zwolnienia.

W odniesieniu do czynności opodatkowanych, obowiązek wystawienia faktury powstaje w sytuacji dostawy towarów na rzecz innego podatnika podatku VAT.

Fakturę wystawić należy nie później niż do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu wykonania usługi.

Faktura nie może być wystawiona wcześniej niż na trzydzieści dni przed dokonaniem dostawy towarów (również nie wcześniej niż trzydziestego dnia przed otrzymaniem, przed momentem dostawy towarów, całości lub części zapłaty).

- Kasa fiskalna

Zgodnie z poz. 36 Załącznika do Rozporządzenia Ministra Finansów, dostawa nieruchomości jest zwolniona z obowiązku ewidencjonowania za pomocą kasy fiskalnej.

## **26) odszkodowanie wynikające z przeniesienia prawa własności z nakazu organu władzy publicznej**

### Stawka podatku

Odszkodowanie wynikające z przeniesienia prawa własności z nakazu organu władzy publicznej, co do zasady, opodatkowane jest stawką podstawową podatku VAT (obecnie 23 %).

Jednakże, zgodnie z art. 43 ust 1 pkt 9 – 10a ustawy o VAT zwolnione od podatku VAT jest odszkodowanie, gdy będzie dotyczyło terenów niezabudowanych innych niż tereny budowlane oraz budynków, budowli lub ich części, pod warunkiem, że odbywa się w ramach pierwszego zasiedlenia lub przed nim.

Zwolnione od podatku VAT będzie również odszkodowanie dotyczące przeniesienia prawa własności gruntów rolnych z nakazu organu władzy publicznej.

### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą dokonujący dostawy towarów otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od nabywcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę towarów dostarczanych przez podatnika.

### Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą otrzymania całości lub części zapłaty z tytułu przeniesienia z nakazu organu władzy publicznej własności towarów w zamian za odszkodowanie.

### Dokumentowanie za pomocą faktury lub kasy fiskalnej

- Faktura

Obowiązek wystawienia faktury powstaje w sytuacji dostawy towarów na rzecz innego podatnika podatku VAT.

Fakturę wystawić należy nie później niż do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu wykonania usługi.

Faktura nie może być wystawiona wcześniej niż na trzydzieści dni przed dokonaniem dostawy towarów (również nie wcześniej niż trzydziestego dnia przed otrzymaniem, przed momentem dostawy towarów, całości lub części zapłaty).

- Kasa fiskalna

Zgodnie z poz. 36 Załącznika do Rozporządzenia Ministra Finansów, dostawa nieruchomości jest zwolniona z obowiązku ewidencjonowania za pomocą kasy fiskalnej.

## **27) Wadium**

**Przykładowe transakcje:** wniesienie wadium przez uczestnika przetargu na zbycie nieruchomości.

### Stawka podatku VAT

Co do zasady, kwota wadium powinna być opodatkowana stawką właściwą dla przedmiotu danego przetargu.

W przypadku przetargów na zbycie nieruchomości zastosowanie powinna znaleźć podstawowa stawka podatku VAT (obecnie 23%) lub zwolnienie od podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 9, 10 lub 10a ustawy o VAT.

### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą usługodawca otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od usługobiorcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę usług świadczonych przez podatnika.

### Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy w przypadku wniesienia wadium powstaje z chwilą zaliczenia wpłaconej kwoty na poczet ceny za dostawę towaru lub świadczenie usług (np. z chwilą wygrania przetargu przez oferenta). Tym samym wadium przybiera postać zaliczki na przyszłą dostawę towaru.

W konsekwencji, zgodnie z art. 19a ust. 8 ustawy o VAT jeżeli przed dokonaniem dostawy towaru lub wykonaniem usługi otrzymano całość lub część zapłaty, w szczególności: przedpłatę, zaliczkę czy zadek obowiązek podatkowy powstaje z chwilą jej otrzymania w odniesieniu do otrzymanej kwoty.

### Dokumentowanie za pomocą faktury lub kasy fiskalnej

- Faktura

Obowiązek wystawienia faktury powstaje w sytuacji sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT.

Jeżeli przed dokonaniem dostawy towaru lub wykonaniem usługi otrzymano całość lub część zapłaty, fakturę wystawia się nie później niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym otrzymano całość lub część zapłaty od nabywcy.

W stosunku do czynności zwolnionych od podatku VAT wystawienie faktury nie jest obowiązkowe. Podatnik może wystawić fakturę, wskazując podstawę prawną zwolnienia.

- Kasa fiskalna

W przypadku sprzedaży na rzecz osób fizycznych transakcję należy udokumentować za pomocą kasy fiskalnej.

W przypadku dostawy nieruchomości można skorzystać ze zwolnienia z obowiązku dokumentowania transakcji za pomocą kasy fiskalnej (poz. 36 Załącznika do Rozporządzenia w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji).



## **28) Aport nieruchomości do spółki kapitałowej**

### Stawka podatku VAT

Co do zasady, wniesienie aportu nieruchomości stanowi dostawę towarów. W przypadku dostawy terenów niezabudowanych innych niż tereny zabudowane zastosowanie znajdzie zwolnienie od podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy o VAT.

W przypadku dostawy budynków i lokali podatnik może skorzystać ze zwolnienia od podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy o VAT. Niemniej, jeżeli dostawa budynku lub lokali jest dokonywana w ramach pierwszego zasiedlenia lub przed nim bądź pomiędzy pierwszym zasiedleniem a dostawą budynku, budowli lub ich części upłynął okres krótszy niż 2 lata, co do zasady dostawa zostanie opodatkowana stawką 23%.

Ponadto, w sytuacji gdy dany budynek lub lokal zaliczony jest do budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym, jego dostawa opodatkowana jest stawką 8%, zgodnie z art. 41 ust. 12 w zw. z art. 41 ust. 2 ustawy o VAT.

### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą dokonujący dostawy towarów otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od nabywcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę usług świadczonych przez podatnika.

Zatem w przypadku aportu, podstawą opodatkowania będzie wartość nominalna udziałów otrzymanych w zamian za wkład niepieniężny.

### Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy z tytułu wniesienia aportu powstaje z chwilą dokonania dostawy towarów.

W przypadku dokonania przedpłaty, zaliczki czy zadatku, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą ich otrzymania w odniesieniu do otrzymanej kwoty.

- Faktura

Obowiązek wystawienia faktury powstaje w sytuacji sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT.

Fakturę wystawia się nie później niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym otrzymano całość lub część zapłaty od nabywcy.

Faktura nie może być wystawiona wcześniej niż 30 dni przed otrzymaniem, przed dokonaniem dostawy, całości lub części zapłaty.

W stosunku do czynności zwolnionych od podatku VAT wystawienie faktury nie jest obowiązkowe. Podatnik może wystawić fakturę, wskazując podstawę prawną zwolnienia.

- Kasa fiskalna

Zgodnie z poz. 36 Załącznika do Rozporządzenia Ministra Finansów, dostawa nieruchomości jest zwolniona z obowiązku ewidencjonowania za pomocą kasy fiskalnej.

## **29) Sprzedaż budynków przeznaczonych do rozbiórki**

Dotyczy transakcji, których przeważającym elementem jest grunt ze względu na fakt, że budynek na nim posadowiony jest przeznaczony do rozbiórki.

### Stawka podatku VAT

Jeżeli działka na której posadowiony jest budynek ma charakter działki budowlanej lub przeznaczonej pod zabudowę, transakcja będzie podlegała opodatkowaniu VAT wg stawki podstawowej.

Jeżeli natomiast działka nie stanowi działki budowlanej lub przeznaczonej pod zabudowę, wówczas zastosowanie może znaleźć zwolnienie od podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy o VAT w stosunku do sprzedaży terenów niezabudowanych innych niż tereny budowlane.

### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą dokonujący dostawy towarów otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od nabywcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę usług świadczonych przez podatnika.

### Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą dokonania dostawy towarów.

W przypadku dokonania przedpłaty, zaliczki czy zadatku, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą ich otrzymania w odniesieniu do otrzymanej kwoty.

### Dokumentowanie za pomocą faktury lub kasy fiskalnej

- Faktura

Obowiązek wystawienia faktury powstaje w sytuacji sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT.

Fakturę wystawia się nie później niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym otrzymano całość lub część zapłaty od nabywcy.

Faktura nie może być wystawiona wcześniej niż 30 dni przed otrzymaniem, przed dokonaniem dostawy, całości lub części zapłaty.

W stosunku do czynności zwolnionych od podatku VAT wystawienie faktury nie jest obowiązkowe. Podatnik może wystawić fakturę, wskazując podstawę prawną zwolnienia.

- Kasa fiskalna

W przypadku sprzedaży na rzecz osób fizycznych transakcję należy udokumentować za pomocą kasy fiskalnej.

W przypadku dostawy nieruchomości można skorzystać ze zwolnienia z obowiązku dokumentowania transakcji za pomocą kasy fiskalnej (poz. 36 Załącznika do Rozporządzenia w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji).

### **30) Sprzedaż nieruchomości na raty**

#### Stawka podatku VAT

W przypadku sprzedaży terenów niezabudowanych innych niż tereny zabudowane zastosowanie znajdzie zwolnienie od podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy o VAT.

W przypadku sprzedaży budynków i lokali podatnik może skorzystać ze zwolnienia od podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy o VAT. Niemniej, jeżeli dostawa budynku lub lokali jest dokonywana w ramach pierwszego zasiedlenia lub przed nim bądź pomiędzy pierwszym zasiedleniem a dostawą budynku, budowli lub ich części upłynął okres krótszy niż 2 lata, co do zasady dostawa zostanie opodatkowana stawką 23%.

Ponadto, w sytuacji gdy dany budynek lub lokal zaliczony jest do budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym, jego dostawa opodatkowana jest stawką 8%, zgodnie z art. 41 ust. 12 w zw. z art. 41 ust. 2 ustawy o VAT.

#### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą dokonujący dostawy towarów otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od nabywcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę usług świadczonych przez podatnika.

W konsekwencji, podstawą opodatkowania będzie jednorazowo całościowa wartość nieruchomości.

#### Obowiązek podatkowy

Zgodnie z art. 19a ust. 1 ustawy o VAT obowiązek podatkowy powstaje co do zasady z chwilą dostawy towarów lub, zgodnie z art. 19a ust. 8 ustawy o VAT, jeżeli przed dokonaniem dostawy towaru otrzymano całość lub część zapłaty, w szczególności: przedpłatę, zaliczkę, zadatek czy ratę obowiązek podatkowy powstaje z chwilą jej otrzymania w odniesieniu do otrzymanej kwoty.

#### Dokumentowanie za pomocą faktury lub kasy fiskalnej

- Faktura

Obowiązek wystawienia faktury powstaje w sytuacji sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT.

Jeżeli przed dokonaniem dostawy towaru otrzymano całość lub część zapłaty, fakturę wystawia się nie później niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym otrzymano całość lub część zapłaty od nabywcy.

Faktura nie może być wystawiona wcześniej niż 30 dni przed otrzymaniem, przed dokonaniem dostawy, całości lub części zapłaty.

W stosunku do czynności zwolnionych od podatku VAT wystawienie faktury nie jest obowiązkowe. Podatnik może wystawić fakturę, wskazując podstawę prawną zwolnienia.

- Kasa fiskalna

W przypadku sprzedaży na rzecz osób fizycznych transakcję należy udokumentować za pomocą kasy fiskalnej.

W przypadku dostawy nieruchomości można skorzystać ze zwolnienia z obowiązku dokumentowania transakcji za pomocą kasy fiskalnej (poz. 36 Załącznika do Rozporządzenia w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji).

### **31) Wypożyczenia międzybiblioteczne**

#### Stawka podatku VAT

Co do zasady, wypożyczenia międzybiblioteczne opodatkowane są stawką 8% podatku VAT - art. 41 ust. 2 w zw. z art. 146a pkt 2 ustawy o VAT (poz. 178 załącznika nr 3 do ustawy o VAT)

Czynność ta będzie jednak pozostawać poza zakresem ustawy o VAT, jeżeli usługa będzie świadczona pomiędzy jednostkami organizacyjnymi Województwa Podkarpackiego.

#### Podstawa opodatkowania

Co do zasady, podstawa opodatkowania to wszystko, co stanowi zapłatę, którą usługodawca otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od usługobiorcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę usług świadczonych przez podatnika.

#### Obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wykonania usługi.

W przypadku dokonania przedpłaty, zaliczki czy zadatku, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą ich otrzymania w odniesieniu do otrzymanej kwoty.

#### Dokumentowanie za pomocą faktury lub kasy fiskalnej

- Faktura

Obowiązek wystawienia faktury powstaje w sytuacji sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT.

Jeżeli przed wykonaniem usługi otrzymano całość lub część zapłaty, fakturę wystawia się nie później niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym otrzymano całość lub część zapłaty od nabywcy.

Faktura nie może być wystawiona wcześniej niż 30 dni przed otrzymaniem, przed wykonaniem usługi, całości lub części zapłaty.

- Kasa fiskalna – w przypadku braku możliwości zastosowania zwolnienia z ewidencjonowania dotyczącego jednostek organizacyjnych

W przypadku sprzedaży na rzecz osób fizycznych należy udokumentować transakcję za pomocą kasy fiskalnej.

#### IV. ODWROTNE OBCIĄŻENIE W ODNIESIENIU DO TRANSAKCJI KRAJOWYCH I IMPORTU USŁUG

##### Odwrotne obciążenie w transakcjach krajowych

**Przykładowe transakcje:** sprzedaż złomu, makulatury, zakup elektroniki

Artykuł 17 ust. 1 pkt 7 ustawy o VAT stanowi, że podatnikiem jest nabywca towarów wymienionych w załączniku 11 do ustawy o VAT. Jest to wyjątek od zasady, zgodnie z którą podatnikami są podmioty dokonujące dostawy towarów lub świadczenia usług.

Odwrotne obciążenie występuje po spełnieniu odpowiednich warunków:

- dostawca towarów jest podatnikiem na gruncie art. 15 ustawy o VAT, nie może on korzystać ze zwolnienia dla drobnych przedsiębiorców (sprzedaż nie przekroczyła 150 tys. zł w roku podatkowym),
- nabywca towarów jest zarejestrowany jako podatnik VAT czynny,
- dostawa towarów nie może być objęta zwolnieniem od podatku VAT przewidzianym w art. 43 ust. 1 pkt 2 lub art. 122 ustawy o VAT.

W przypadku spełnienia powyższych warunków, nabywca zobowiązany jest do naliczenia kwoty podatku należnego, ujęcia transakcji w rejestrze sprzedaży oraz wskazania kwoty podatku w deklaracji za dany rok rozliczeniowy.

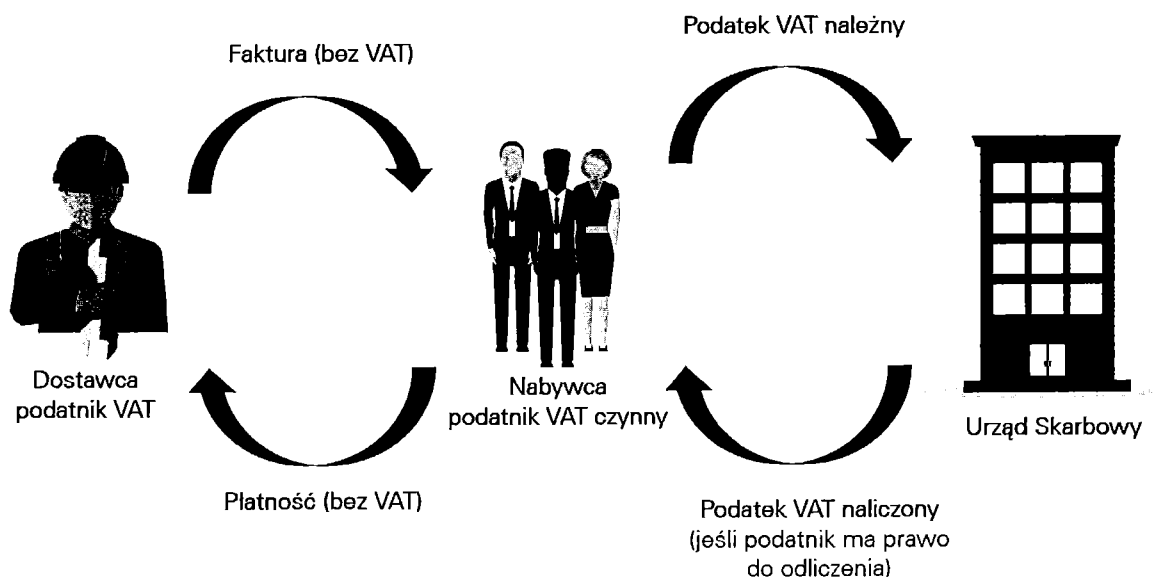
Ponadto, odwrotne obciążenie ma zastosowanie jeżeli łączna wartość nabytych wyrobów z kategorii elektroniki (tj. np. telefony komórkowe, komputery przenośne) objętych tą procedurą w ramach jednolitej gospodarczo transakcji przekroczy 20.000 zł netto dla podatnika.

Za jednolitą gospodarczo transakcję uznaje się zasadniczo transakcję obejmującą umowę, w ramach której występuje jedna lub więcej dostaw towarów wymienionych w poz. 28a–28c załącznika nr 11 do ustawy o VAT (tj. elektroniki) nawet, jeżeli są one dokonane na podstawie odrębnych zamówień lub wystawianych jest więcej faktur dokumentujących poszczególne dostawy.

Podatnik jest zobowiązany do przygotowywania informacji podsumowujących dla transakcji objętych odwrotnym obciążeniem (informacja VAT-27) do 25 dnia miesiąca następującego po danym okresie rozliczeniowym. Informacja podsumowująca powinna zawierać następujące dane:

- nazwa lub nazwisko i imię oraz NIP podatnika składającego informację,
- nazwa lub nazwisko i imię oraz NIP podatnika nabywającego towary lub usługi,
- łączną wartość dostaw towarów oraz świadczonych usług.

Przebieg transakcji przy zastosowaniu odwrotnego obciążenia obrazuje poniższy wykres:



W przypadku transakcji sprzedaży sprzedawca wystawia fakturę ze wskazaniem kwoty netto oraz zwrotem „odwrotne obciążenie”. Podatek VAT rozliczany jest przez nabywcę.

W przypadku transakcji zakupu nabywca uiszcza kwotę netto na rzecz kontrahenta i rozlicza podatek VAT z Urzędem Skarbowym.

Należy również podkreślić, że obowiązek podatkowy powstaje zgodnie z zasadami wskazanymi w art. 19a ustawy o VAT.

Pełen wykaz towarów objętych procedurą odwrotnego obciążenia zawarty jest w załączniku nr 11 oraz załączniku nr 14 do ustawy o VAT

#### Odwrotne obciążenie w przypadku importu usług

Przykładowe transakcje: zakup subskrypcji zagranicznej, nabycie usługi za pośrednictwem Internetu od podmiotu z siedzibą poza terytorium Polski.

Zgodnie z art. 2 pkt 7 ustawy o VAT import usług to świadczenie usług, z tytułu wykonania których podatnikiem jest usługobiorca, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy o VAT.

Artykuł 17 ust. 1 pkt 4 ustawy o VAT stanowi, że to nabywca usługi jest podatnikiem, jeżeli łącznie spełnione zostaną następujące warunki:

- usługodawcą jest podatnik nieposiadający siedziby działalności gospodarczej oraz stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium kraju, a w przypadku usług związanych z nieruchomościami nie jest zarejestrowany jako podatnik VAT.
- usługobiorca, co do zasady, powinien być podmiotem wykonującym samodzielnie działalność gospodarczą i posiadać siedzibę działalności gospodarczej lub stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium kraju.

W przypadku spełnienia powyższych warunków, nabywca zobowiązany jest do naliczenia kwoty podatku należnego, ujęcia transakcji w rejestrze sprzedaży oraz wskazania kwoty podatku w deklaracji za dany rok rozliczeniowy.

Należy również podkreślić, że obowiązek podatkowy powstaje z momentem wykonania usługi. Jeżeli usługa jest rozliczana w okresach rozliczeniowych obowiązek podatkowy powstaje z upływem każdego okresu rozliczeniowego. W przypadku dokonania płatności przed wykonaniem usługi obowiązek podatkowy powstaje z momentem dokonania zapłaty.



## V. NIEODPŁATNE CZYNNOŚCI

Nieodpłatna dostawa towaru lub świadczenie usług powinno zostać poprzedzona uzyskaniem informacji, czy w stosunku do tych świadczeń nie przysługiwało prawo do obniżenia kwoty podatku VAT należnego o kwotę podatku VAT naliczonego z tytułu jego nabycia, czy też importu, bądź wytworzenia wspomnianego towaru (lub jego części składowych).

W sytuacji, gdy wspomniane prawo nie przysługiwało to nieodpłatne przekazanie towaru jest czynnością niepodlegającą zakresowi ustawy o VAT. Jednakże, gdy takie prawo przysługiwało, to taka transakcja powinna być opodatkowana stawką właściwą dla odpłatnej dostawy towarów. Zasada ta znajdzie zastosowanie w sytuacji nieodpłatnej dostawy towarów również na rzecz takich podmiotów, jak związki, czy stowarzyszenia.

Za odpłatne świadczenie usług uważa się również „*nieodpłatne świadczenie usług (...) oraz wszelkie inne nieodpłatne świadczenie usług do celów innych niż działalność gospodarcza podatnika.*” (art. 8 ust. 2 ustawy o VAT)

Jeżeli świadczona usługa nie jest związana z działalnością gospodarczą podatnika (tj. nie służy bezpośrednio lub pośrednio do wykonywania czynności opodatkowanych VAT), a podatek VAT został od niej odliczony, to przy nieodpłatnym świadczeniu takiej usługi należy naliczyć podatek VAT należny (tj. potraktować ją jako czynność opodatkowaną VAT).

Podstawą opodatkowania jest wartość przedmiotowego świadczenia.

Transakcja powinna być opodatkowana stawką podatku VAT właściwą dla odpłatnego świadczenia usług.

Natomiast, w sytuacji, gdy nieodpłatnie jest świadczona usługa wykonywana w ramach działalności gospodarczej (tj. jest związana bezpośrednio lub pośrednio ze sprzedażą czynności opodatkowanych VAT) to taka transakcja uznawana jest za niepodlegającą opodatkowaniu VAT.

## **VI. ZASADY ROZLICZANIA TRANSAKCJI ZAKUPOWYCH**

### **1) Zasady odliczania podatku VAT**

Podatek VAT naliczony, to co do zasady podatek VAT wykazany na fakturze zakupowej (z wyjątkiem przypadków szczególnych takich jak pre-WSS lub podatek VAT związany z nabyciem samochodów oraz ich eksploatacją).

W celu dokonania odliczenia podatku VAT, podatnik jest zobowiązany w pierwszej kolejności do określenia czy nabywane świadczenie jest w całości związane z wykonywaniem czynności opodatkowanych VAT.

Jeżeli dane świadczenie jest w całości wykorzystywane do czynności opodatkowanych VAT (tj. co do zasady związane z wykonywaniem czynności opodatkowanych stawką podatku VAT), podatnik ma prawo do odliczenia 100 % podatku VAT naliczonego.

Jeżeli dane świadczenie jest wykorzystywane do czynności niestanowiących działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy o VAT oraz czynności będących działalnością gospodarczą (tj. co do zasady opodatkowanych wg stawki VAT), wartość podatku VAT naliczonego podlega zmniejszeniu do wysokości wartości pre-WSS. Wartość pre-WSS VAT określa się w sposób przedstawiony w pkt 3).

Jeżeli dane świadczenie jest wykorzystywane do czynności niestanowiących działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy o VAT oraz czynności zwolnionych od podatku VAT i czynności opodatkowanych VAT, podatnik ma prawo do odliczenia podatku VAT, określonego za pomocą pre-współczynnika o którym mowa w art. 86 ust. 2a ustawy o VAT, dodatkowo przy zastosowaniu współczynnika VAT o którym mowa w art. 90 ust. 2 ustawy o VAT, obliczonego w sposób określony w pkt 4).

W pozostałych przypadkach podatnik nie ma prawa do odliczenia VAT naliczonego.

### **2) Odliczenie podatku naliczonego – bezpośrednia alokacja**

Zgodnie z art. 86 ust. 1 ustawy o VAT w zakresie, w jakim towary i usługi są wykorzystywane do wykonywania czynności opodatkowanych podatnikowi przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego.

Wynika z tego, że w sytuacji, gdy towary i usługi są wykorzystywane jedynie do sprzedaży opodatkowanej to przysługuje podatnikowi prawo do odliczenia kwoty podatku naliczonego w pełnej wysokości.

### **3) Proporcjonalne odliczenie podatku naliczonego – pre-współczynnik struktury sprzedaży (pre-WSS)**

W stosunku do towarów i usług, które są wykorzystywane zarówno do działalności gospodarczej podatnika (tj. m.in. sprzedaży objętej zakresem ustawy o VAT - opodatkowanej i zwolnionej od podatku VAT) oraz pozostającymi poza zakresem ustawy o VAT wartość podatku VAT naliczonego określa się za pomocą tzw. pre-współczynnika.

Zgodnie z art. 86 ust. 2a ustawy o VAT pre-współczynnik (...) *oblicza się zgodnie ze sposobem określenia zakresu wykorzystywania nabywanych towarów i usług do celów działalności gospodarczej, zwanym dalej "sposobem określenia proporcji". Sposób*

określenia proporcji powinien najbardziej odpowiadać specyfice wykonywanej przez podatnika działalności i dokonywanych przez niego nabyć.

W ustawie o VAT zostały wskazane przykładowe sposoby wyliczenia pre-WSS, takie jak: klucz powierzchniowy, klucz osobowy, klucz przychodowy, czy klucz godzinowy.

Szczegółowe regulacje dotyczące pre-WSS znajdują się w art. 86 ust. 2a-2h ustawy o VAT.

Zgodnie z § 3 Rozporządzenia pre-WSS, sposób określenia proporcji ustala się odrębnie dla każdej z jednostek.

#### Urząd obsługujący jednostkę samorządu terytorialnego

Proporcję określa się przez stosunek rocznego obrotu z działalności gospodarczej zrealizowanego przez urząd obsługujący jednostkę samorządu terytorialnego do dochodów wykonanych urzędu obsługującego jednostkę samorządu terytorialnego. Wynik pomnożony przez 100 wskazuje na określoną procentowo proporcję, którą należy zaokrąglić w górę do najbliższej liczby całkowitej.

#### Jednostki budżetowe

Proporcję określa się przez stosunek rocznego obrotu z działalności gospodarczej zrealizowany przez jednostkę budżetową do dochodów wykonanych jednostki budżetowej. Wynik pomnożony przez 100 wskazuje na określoną procentowo proporcję, którą należy zaokrąglić w górę do najbliższej liczby całkowitej.

Do wspomnianych powyżej dochodów/przychodów nie wlicza się jednak:

- a) dostawy towarów i usług, które na podstawie przepisów o podatku dochodowym są zaliczane odpowiednio przez urząd lub jednostkę organizacyjną jednostki samorządu terytorialnego do środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych podlegających amortyzacji, oraz gruntów i praw wieczystego użytkowania gruntów, jeżeli są zaliczane odpowiednio do środków trwałych jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki organizacyjnej jednostki samorządu terytorialnego - używanych na potrzeby prowadzonej przez te jednostki działalności,
- b) transakcji dotyczących pomocniczych transakcji w zakresie nieruchomości i pomocniczych transakcji finansowych,
- c) usług wymienionych w art. 43 ust. 1 pkt 7, 12 i 38-41 ustawy o VAT, w zakresie, w jakim transakcje te mają charakter pomocniczy.

#### **4) Proporcjonalne odliczenie podatku naliczonego – współczynnik struktury sprzedaży (WSS)**

W stosunku do towarów i usług, które są wykorzystywane zarówno do sprzedaży opodatkowanej VAT oraz zwolnionej od podatku VAT podatnikowi przysługuje prawo do odliczenia części podatku naliczonego za pomocą tzw. współczynnika struktury sprzedaży (WSS).

Zgodnie z art. 90 ust. 3 ustawy o VAT współczynnik ten ustala się jako udział rocznego obrotu z tytułu czynności, w związku z którymi przysługuje prawo do obniżenia kwoty

podatku należnego, w całkowitym obrocie uzyskanym z tytułu czynności, w związku z którymi podatnikowi przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego, oraz czynności, w związku z którymi podatnikowi nie przysługuje takie prawo. WSS wyraża się procentowo. Szczegółowe regulacje dotyczące WSS znajdują się w art. 90 ust. 2-10 ustawy o VAT oraz art. 91 ustawy o VAT.

#### **5) Odliczanie podatku VAT naliczonego związanego z zakupem pojazdów samochodowych i towarów i usług związanych z ich eksploatacją**

Zgodnie z definicją głównych pojęć zawartą w niniejszym dokumencie pojazd samochodowy to pojazd samochodowy w rozumieniu przepisów o ruchu drogowym o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 tony.

W stosunku do pojazdów samochodowych oraz towarów i usług związanych z ich eksploatacją przysługuje pełne prawo do odliczenia podatku VAT naliczonego, jeżeli były one wykorzystywane wyłącznie do sprzedaży opodatkowanej, a częściowe (tj. 50%) w sytuacji, gdy były wykorzystywane do tzw. czynności mieszanych.

Szczegółowe warunki omawianego odliczania podatku VAT w zakresie pojazdów samochodowych zostały uregulowane w art. 86a ustawy o VAT.

Natomiast w sytuacji, gdy pojazdy samochodowe nie są wcale wykorzystywane do sprzedaży opodatkowanej to w odniesieniu do ich zakupu oraz towarów i usług związanych z ich eksploatacją ustawa o VAT nie przyznaje prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego.

#### **6) Terminy odliczania podatku VAT naliczonego**

Prawo do odliczenia podatku VAT naliczonego powstaje w miesiącu, w którym po stronie sprzedawcy powstał obowiązek podatkowy i jednostka otrzymała fakturę zakupu. Gdy odliczenie podatku VAT naliczonego nie zostanie dokonane we wspomnianym miesiącu to istnieje możliwość odliczenia podatku w rozliczeniu za jeden z dwóch następnych okresów rozliczeniowych.

W sytuacji, gdy prawo do odliczenia podatku VAT naliczonego nie zostało zrealizowane w powyżej wspomnianych terminach, podatnikowi przysługuje prawo do dokonania omawianego odliczenia nie później niż w terminie 5 lat od początku roku, w którym powstało prawo do odliczenia podatku VAT naliczonego, za pomocą korekty rozliczenia.

## **VII. KOREKTA WIELOLETNIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH**

### **preWSS**

Środki trwałe i WNiP wykorzystywane zarówno do działalności gospodarczej, jak i do celów innych niż działalność gospodarcza, których wartość początkowa jest większa niż 15.000,00 zł podlegać będą tzw. wieloletniej korekcie podatku VAT naliczonego wynikającego z zastosowania preWSS. Obowiązek dokonania wspomnianej korekty jest uregulowany w art. 90c ustawy o VAT.

Istotą korekty jest wyliczenie różnicy pomiędzy kwotą podatku VAT naliczonego obliczoną według preWSS właściwego dla roku, w którym oddano dany środek trwały lub WNiP do użytkowania, a kwotą podatku VAT naliczonego obliczoną przy zastosowaniu preWSS dla każdego kolejnego roku w okresie korekty.

### **WSS**

Środki trwałe i WNiP wykorzystywane zarówno do działalności gospodarczej, zarówno opodatkowanej, jak i zwolnionej, których wartość początkowa jest większa niż 15.000,00 zł podlegać będą tzw. wieloletniej korekcie podatku VAT naliczonego wynikającego z zastosowania WSS. Obowiązek dokonania wspomnianej korekty jest uregulowany w art. 91 ustawy o VAT.

Istotą korekty jest wyliczenie różnicy pomiędzy kwotą podatku odliczonego obliczoną według WSS właściwego dla roku, w którym oddano dany środek trwały lub WNiP do użytkowania, a kwotą podatku odliczonego obliczoną przy zastosowaniu WSS dla każdego kolejnego roku w okresie korekty.

W stosunku do środków trwałych i WNiP o wartości początkowej powyżej 15.000,00 zł korekta podatku naliczonego przedstawia się następująco:

- w okresie dziesięciu kolejnych lat licząc od roku, w którym środki trwałe lub WNiP zostały oddane do użytkowania (dotyczy nieruchomości i praw użytkowania wieczystego gruntu),
- w okresie pięciu kolejnych lat licząc od roku, w którym środki trwałe lub WNiP zostały oddane do użytkowania (w pozostałych przypadkach).

W każdym roku w okresie korekty będzie korygowana jedynie ta część podatku VAT naliczonego, która przypada na ten okres, tj. 1/10 lub 1/5. Kwota korekty ujmowana będzie w deklaracji składanej za pierwszy okres rozliczeniowy roku następnego po oddaniu środka trwałego do używania oraz pierwszy okres rozliczeniowy każdego kolejnego roku do upływu okresu korekty (5 lub 10 lat).

## VIII. DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI

### 1) Faktury

Faktura jest to dokument w formie papierowej lub w formie elektronicznej zawierający dane wymagane ustawą i przepisami wydanymi na jej podstawie.

Faktura elektroniczna jest to faktura w formie elektronicznej wystawiona i otrzymana w dowolnym formacie elektronicznym, pod warunkiem zachowanie przez nią autentyczności pochodzenia, integralności treści oraz czytelności. .

W sytuacji dokonywania dostawy towarów lub świadczenia usług na rzecz podatników podatku VAT lub osób prawnych niebędących podatnikami podatku VAT należy wystawić fakturę, która zgodnie z art. 106e ustawy o VAT powinna zawierać:

- 1) datę wystawienia;
- 2) kolejny numer nadany w ramach jednej lub więcej serii, który w sposób jednoznaczny identyfikuje fakturę;
- 3) imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy;
- 4) numer, za pomocą którego podatnik jest zidentyfikowany na potrzeby podatku;
- 5) numer, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej, pod którym otrzymał on towary lub usługi;
- 6) datę dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usługi lub datę otrzymania zapłaty, o ile taka data jest określona i różni się od daty wystawienia faktury;
- 7) nazwę (rodzaj) towaru lub usługi;
- 8) miarę i ilość (liczbę) dostarczonych towarów lub zakres wykonanych usług;
- 9) cenę jednostkową towaru lub usługi bez kwoty podatku (cenę jednostkową netto);
- 10) kwoty wszelkich opustów lub obniżek cen, w tym w formie rabatu z tytułu wcześniejszej zapłaty, o ile nie zostały one uwzględnione w cenie jednostkowej netto;
- 11) wartość dostarczonych towarów lub wykonanych usług, objętych transakcją, bez kwoty podatku (wartość sprzedaży netto);
- 12) stawkę podatku;
- 13) sumę wartości sprzedaży netto, z podziałem na sprzedaż objętą poszczególnymi stawkami podatku i sprzedaż zwolnioną od podatku;
- 14) kwotę podatku od sumy wartości sprzedaży netto, z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku;
- 15) kwotę należności ogółem;

Faktura może zawierać dodatkowe informacje, tj. np. nazwę jednostki.

W przypadku dostawy towarów lub świadczenia usług korzystających ze zwolnienia od podatku VAT faktura powinna również zawierać podstawę wskazującą na możliwość zastosowania wspomnianego zwolnienia.

W przypadku dostawy towarów lub świadczenia usług, dla których zobowiązaniem do rozliczenia podatku VAT jest nabywca faktura powinna zawierać zwrot „odwrotne obciążenie”.

Zgodnie z art. 106e ust. 11 ustawy o VAT kwoty podatku wykazuje się w złotych. Kwoty podatku wyrażone w walucie obcej wykazuje się w złotych przy zastosowaniu zasad przeliczania na złote przyjętych dla przeliczania kwot stosowanych do określenia podstawy

opodatkowania. Kwoty wykazywane w fakturze zaokrągla się do pełnych groszy, przy czym końcówki poniżej 0,5 grosza pomija się, a końcówki od 0,5 grosza zaokrągla się do 1 grosza.

Faktury wystawiane są w dwóch egzemplarzach – jeden dla nabywcy, a drugi dla sprzedawcy.

### Przykładowy wzór faktury

<small>pieczęć firmy</small>		<b>Faktura</b>		Nr				
		<small>data wystawienia</small>		<small>data sprzedaży</small>				
Sprzedawca: Adres: NIP:			Nabywca: Adres: NIP:					
Forma płatności: Przelew Termin płatności: Bank: Konta:								
Lp.	Nazwa	Ilość	Jm.	Cena netto	Wartość netto	Stawka VAT	Kwota VAT	Wartość brutto
1								
				RAZEM				
				W tym				
<small>Razem do zapłaty:</small>		<small>Zapłacono: 0,00 PLN</small>		<small>Pozostało do zapłaty:</small>				
<small>Słownie:</small>								
<small>Imię, nazwisko i podpis osoby upoważnionej do odebrania dokumentu</small>				<small>Imię, nazwisko i podpis osoby upoważnionej do wystawienia dokumentu</small>				

## 2) Faktury korygujące

Zgodnie z art. 106j ust. 1 ustawy o VAT w przypadku, gdy po wystawieniu faktury:

- 1) udzielono obniżki ceny w formie rabatu;
  - 2) udzielono opustów i obniżek cen;
  - 3) dokonano zwrotu podatnikowi towarów i opakowań,
  - 4) dokonano zwrotu nabywcy całości lub części zapłaty,
  - 5) podwyższono cenę lub stwierdzono pomyłkę w cenie, stawce, kwocie podatku lub w jakiejkolwiek innej pozycji faktury
- podatnik wystawia fakturę korygującą.

Natomiast zgodnie z art. 106j ust. 2 ustawy o VAT faktura korygująca powinna zawierać:

- 1) wyrazy "FAKTURA KORYGUJĄCA" albo wyraz "KOREKTA";
- 2) numer kolejny oraz datę jej wystawienia;
- 3) dane zawarte w fakturze, której dotyczy faktura korygująca;
- 4) przyczynę korekty;

- 5) jeżeli korekta wpływa na zmianę podstawy opodatkowania lub kwoty podatku należnego - odpowiednio kwotę korekty podstawy opodatkowania lub kwotę korekty podatku należnego z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku i sprzedaży zwolnionej;
- 6) w przypadkach innych niż wskazane w pkt 5) - prawidłową treść korygowanych pozycji.

Ponadto, w przypadku gdy podatnik udziela opustu lub obniżki ceny w odniesieniu do wszystkich dostaw towarów lub usług dokonanych lub świadczonych na rzecz jednego odbiorcy w danym okresie, faktura korygująca powinna zawierać dodatkowo wskazanie okresu, do którego odnosi się udzielany opust lub obniżka.

### **3) Noty korygujące**

Nabywca towaru lub usługi, który otrzymał fakturę zawierającą pomyłki, z wyjątkiem pomyłek dotyczących:

- miary i ilości (liczby) dostarczonych towarów lub zakres wykonanych usług;
- ceny jednostkowej towaru lub usługi bez kwoty podatku (cena jednostkową netto);
- kwoty wszelkich opustów lub obniżek cen, w tym w formie rabatu z tytułu wcześniejszej zapłaty, o ile nie zostały one uwzględnione w cenie jednostkowej netto;
- wartości dostarczonych towarów lub wykonanych usług, objętych transakcją, bez kwoty podatku (wartość sprzedaży netto);
- stawki podatku;
- sumy wartości sprzedaży netto, z podziałem na sprzedaż objętą poszczególnymi stawkami podatku i sprzedaż zwolnioną od podatku;
- kwoty podatku od sumy wartości sprzedaży netto, z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku;
- kwoty należności ogółem;

może wystawić dokument nazywany notą korygującą.

Nota korygująca wymaga akceptacji wystawcy faktury.

Zgodnie z art. 106k ustawy o VAT nota korygująca powinna zawierać:

- wyrazy "NOTA KORYGUJĄCA";
- numer kolejny i datę jej wystawienia;
- imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy i numer za pomocą którego podatnik jest zidentyfikowany na potrzeby podatku, a także numer, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej;
- dane zawarte w fakturze, której dotyczy nota korygująca;
- wskazanie treści korygowanej informacji oraz treści prawidłowej.



## Przykładowy wzór noty korygującej

pieczęć firmy	<b>Nota korygująca</b> TIT	Faktura korygowana nr z dnia:
	data wystawienia noty korygującej	data sprzedaży
Dane wystawcy noty/nabywcy: Adres: NIP:		Dane wystawcy faktury/sprzedawcy: Adres: NIP:
Treść korygowana		Treść prawidłowa
Uwagi: Pozostałe informacje pozostają bez zmian.		
imię, nazwisko i podpis osoby upoważnionej do wystawienia noty korygującej		Potwierdzam treść noty korygującej  imię, nazwisko i podpis osoby upoważnionej do wystawienia faktury

## 4) Duplikaty faktur

Na podstawie art. 106l ustawy o VAT w przypadku, gdy faktura ulegnie zniszczeniu albo zaginie:

a) podatnik lub upoważniona przez niego do wystawiania faktur osoba trzecia, wystawia ponownie fakturę:

- na wniosek nabywcy - zgodnie z danymi zawartymi w fakturze będącej w posiadaniu podatnika,
- zgodnie z danymi zawartymi w fakturze będącej w posiadaniu nabywcy;

b) nabywca wystawia ponownie fakturę:

- na wniosek podatnika - zgodnie z danymi zawartymi w fakturze będącej w posiadaniu nabywcy,
- zgodnie z danymi zawartymi w fakturze będącej w posiadaniu podatnika;

Faktura wystawiona ponownie powinna zawierać wyraz "DUPLIKAT" oraz datę jej wystawienia.

## 5) Faktura wewnętrzna

W przypadku transakcji, gdzie do naliczenia i odprowadzenia do właściwego urzędu skarbowego zobowiązany jest nabywca to dowodem rozliczeniowym dokumentującym dokonanie wspomnianej czynności może być faktura wewnętrzna, która powinna zawierać:

- datę wystawienia;
- kolejny numer, który w sposób jednoznaczny identyfikuje fakturę;
- imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy;
- numer, za pomocą którego podatnik jest zidentyfikowany na potrzeby podatku;
- numer, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej, pod którym otrzymał on towary lub usługi;

- datę dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usługi lub datę otrzymania zapłaty, o ile taka data jest określona i różni się od daty wystawienia faktury;
- nazwę (rodzaj) towaru lub usługi;
- miarę i ilość (liczbę) dostarczonych towarów lub zakres wykonanych usług;
- cenę jednostkową towaru lub usługi bez kwoty podatku (cenę jednostkową netto);
- wartość dostarczonych towarów lub wykonanych usług, objętych transakcją, bez kwoty podatku (wartość sprzedaży netto);
- stawkę podatku;
- sumę wartości sprzedaży netto, z podziałem na sprzedaż objętą poszczególnymi stawkami podatku i sprzedaż zwolnioną od podatku;
- kwotę podatku od sumy wartości sprzedaży netto, z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku;
- kwotę należności ogółem.

Fakturę wewnętrzną można także wystawić w przypadku transakcji zwolnionych od podatku VAT, w sytuacji gdy podatnik nie wystawił kontrahentowi faktury z uwagi na brak takiego obowiązku.

## **6) Nota księgowa**

W przypadku transakcji, w stosunku do których nie mają zastosowania przepisy ustawy o VAT (np. transakcje pomiędzy Urzędem oraz jednostkami organizacyjnymi) w rozliczeniach można zastosować notę księgową.

Nota księgowa może być podstawą do zapisów w księgach rachunkowych, pod warunkiem że będą na niej widnieć informacje, jakich wymaga od dowodów księgowych ustawa o rachunkowości.

## Przykładowy wzór noty księgowej

Nazwa: Adres: NIP:	NK/..../..../.....
--------------------------	--------------------

NOTA KSIĘGOWA NR

ORYGINAŁ / KOPIA  
z dnia

Adresat: .....

Prosimy o zgodne z nami zaksięgowanie następujących pozycji:

Obciążeniemy	Treść	Uznaliśmy	Słownie
	nota księgowa	PLN	

Należność prosimy przelać na rachunek bankowy:

Termin płatności: dni od daty wystawienia noty.

Wystawiający

Akceptujący

## 7) Kasy fiskalne

Zgodnie z art. 111 ustawy o VAT podatnicy dokonujący sprzedaży na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych są obowiązani prowadzić ewidencję obrotu i kwot podatku należnego przy zastosowaniu kas fiskalnych.

Podatnicy prowadzący ewidencję obrotu i kwot podatku należnego przy zastosowaniu kas fiskalnych są obowiązani:

- dokonywać wydruku paragonu fiskalnego lub faktury z każdej sprzedaży oraz wydawać wydrukowany dokument nabywcy;
- dokonywać niezwłocznego zgłoszenia właściwemu podmiotowi prowadzącemu serwis kas fiskalnych każdej nieprawidłowości w pracy kasy;
- udostępniać kasy fiskalne do kontroli stanu ich nienaruszalności i prawidłowości pracy na każde żądanie właściwych organów;
- zgłaszać kasy fiskalne do obowiązkowego przeglądu technicznego właściwemu podmiotowi prowadzącemu serwis kas fiskalnych;
- przechowywać kopie dokumentów kasowych przez okres wymagany w art. 112, zgodnie z warunkami określonymi w ustawie o rachunkowości;
- stosować kasy fiskalne wyłącznie do prowadzenia ewidencji własnej sprzedaży;
- dokonywać wydruku emitowanych przez kasę fiskalną dokumentów i ich kopii;
- prowadzić i przechowywać dokumentację o przebiegu eksploatacji kasy fiskalnej;
- dokonać zgłoszenia kasy fiskalnej do naczelnika urzędu skarbowego w celu otrzymania numeru ewidencyjnego kasy;
- poddać obowiązkowemu przeglądowi technicznemu kasy fiskalne, które zostały przez podatnika utracone, a następnie odzyskane, przed ich ponownym zastosowaniem do prowadzenia ewidencji.

## **IX. CZYNNOŚCI POZOSTAJĄCE POZA ZAKRESEM USTAWY O VAT**

Poza czynnościami opodatkowanymi właściwymi stawkami podatku VAT albo zwolnionymi od podatku VAT po stronie jednostek organizacyjnych i Urzędu mogą pojawić się również czynności pozostające poza zakresem ustawy o VAT (przykładowy katalog takich transakcji został umieszczony poniżej). Czynności takie nie wpływają na wielkość obrotu występujący po stronie jednostki organizacyjnej, czy Urzędu. Nie są one też wykazywane w deklaracji VAT. Nie wpływają także na wielkość WSS, jednakże należy wskazać, że mają one wpływ na wielkość preWSS.

### **1) Czynności wewnętrzne JST**

**Przykład:** rozliczenia wzajemne pomiędzy jednostkami organizacyjnymi, refaktury pomiędzy Urzędem a jednostkami organizacyjnymi.

W stosunku do transakcji wewnętrznych Województwa Podkarpackiego, tj. pomiędzy:

- 1) Urzędem a jednostkami organizacyjnymi,
- 2) Jednostkami organizacyjnymi Województwa Podkarpackiego

- stanowią one czynności dokonywane w ramach jednego podatnika VAT (tj. rozliczenia wewnętrzne).

Ze względu na brak dwóch odrębnych stron transakcji, w stosunku do przedmiotowych czynności ustawa o VAT nie ma zastosowania.

Czynności dokonywane w ramach jednego podatnika nie stanowią transakcji dla celów podatku VAT.

### **2) Opłaty za wydanie duplikatów świadectw i legitymacji**

Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy o systemie oświaty uprawnione do tego szkoły, placówki kształcenia ustawicznego i placówki kształcenia praktycznego, zakłady kształcenia nauczycieli, kolegia pracowników służb społecznych oraz okręgowe komisje egzaminacyjne odpłatnie wydają duplikaty legitymacji szkolnych, świadectw i innych dokumentów.

Opłaty te pobierane są przez wspomniane placówki w związku z wykonywaniem zadań publicznych nałożonych przez przepisy prawa, a zatem korzystają z wyłączenia z opodatkowania na gruncie art. 15 ust. 6 ustawy o VAT.

W związku z powyższym z tytułu poboru tego rodzaju opłat nie wystawia się faktur ani paragonów fiskalnych dokumentujących sprzedaż, gdyż czynność ta pozostaje poza zakresem ustawy o VAT.

### **3) Odsetki bankowe**

Województwo otrzymuje odsetki bankowe od kapitału zgromadzonego na rachunkach w banku. W związku z powyższym, należy stwierdzić, że w tym wypadku usługę wykonuje bank, a nie Województwo. Samo otrzymywanie odsetek nie jest ani dostawą towarów, ani świadczeniem usługi, nie jest zatem czynnością opodatkowaną w rozumieniu art. 5 ustawy o VAT. W związku z tym, otrzymywane kwoty tytułem odsetek bankowych pozostają poza zakresem ustawy o VAT.

#### **4) Dotacje i subwencje**

Dotacje i subwencje stanowią środki z budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz z państwowych funduszy celowych przeznaczone na podstawie odrębnych regulacji prawnych na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych. Otrzymanie dotacji (subwencji) nie jest wynagrodzeniem z tytułu czynności opodatkowanych VAT w rozumieniu art. 5 ustawy o VAT.

#### **Do czynności pozostających poza zakresem ustawy o VAT zalicza się również:**

- przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności,
- koszty sądowe (koszty zastępstwa procesowego, koszty egzekucji),
- grzywny i kary umowne (z odsetkami),
- koszty upomnienia,
- odszkodowania za szkody na środkach transportowych,
- wpływy za zajęcie pasa drogowego (dot. sieci szerokopasmowej),
- zwroty składek ZUS,
- wynagrodzenie za terminowe odprowadzanie należności do urzędu skarbowego i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- repartycja z opłat reprograficznych,
- obciążenia dla pracowników za szkody na mieniu np. zgubienie pilota do szlabanu,
- opłaty z tytułu wyłączenia gruntów z produkcji rolnej (należność główna, odsetki),
- wpływy związane z wprowadzeniem do obrotu opakowań,
- darowizny składników majątkowych dla własnych jednostek, dla pozostałych podmiotów (umowa nieodpłatnego przeniesienia własności),
- wpływy związane z wprowadzeniem do obrotu baterii i akumulatorów (opłata produktowa, nieodebrana opłata depozytowa, opłaty na publiczne kampanie edukacyjne),
- wpływy związane z gromadzeniem środków z opłat za korzystanie ze środowiska,
- wpływy za zezwolenia na sprzedaż alkoholu,
- wpływy z opłaty eksploatacyjnej za wydobywanie węglowodorów ze złóż,
- opłaty za udostępnienie informacji o środowisku,
- trwałe zarząd,
- zwroty dotacji wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem (z odsetkami),
- wpływy za wpis do rejestru pracowników psychologicznych,
- wpływy za wpis do ewidencji lekarzy, psychologów,
- opłata za egzamin dla przewodników turystycznych,
- wpływy za wpis do ewidencji egzaminatorów egzaminujących kierowców przewożących towary niebezpieczne,
- zwroty stypendiów (z odsetkami),
- wpływy za zezwolenia za drogowy przewóz osób,
- odsetkę za nieterminowe regulowanie należności,
- odsetki według stopy redyskonta weksli dotyczące sprzedaży nieruchomości na raty/przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności,
- odsetki bankowe od pożyczek z ZFŚS,
- odszkodowanie i wpłata za uszkodzone lub utracone mienie będące w użytkowaniu jednostki,

- spadki, zapisy i darowizny w postaci pieniężnej,
- kapitalizacja odsetek,
- zwrot za media przez PCEN Rzeszów (na podstawie noty księgowej zgodnie z porozumieniem w sprawie współużytkowania budynku),
- użyczenie pomieszczeń,
- wydawanie duplikatów świadectw i zaświadczeń do obrotu za granicą,
- opłaty pobierane z tytułu udostępniania materiałów z wojewódzkiego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, zgodnie z ustawą o prawo geodezyjne i kartograficzne,
- środki finansowe od Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego do wysokości zatwierdzonego planu finansowego (na realizację zadań),
- realizacja zadań PFRON - 2,5% od kwoty wykonanej,
- opłaty z tytułu wykonania duplikatu karty dużej rodziny w związku z zagubieniem,
- zwrot dotacji nienależnie wykorzystanej z roku poprzedniego,
- środki z budżetu UE na realizację projektów własnych,
- dochody z majątku województwa,
- udział we wpływach z CIT od podatników tego podatku, posiadających siedzibę na terenie województwa,
- wpłaty do budżetu niewykorzystanych środków gromadzonych przez jednostki oświatowe na wyodrębnionych rachunkach na podstawie uchwał sejmiku,
- 5% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu z administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami,
- kary za przetrzymanie książek, kary za upomnienie, kary za zniszczenie książek.

WICEMARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA  
  
 Bogdan Romaniuk